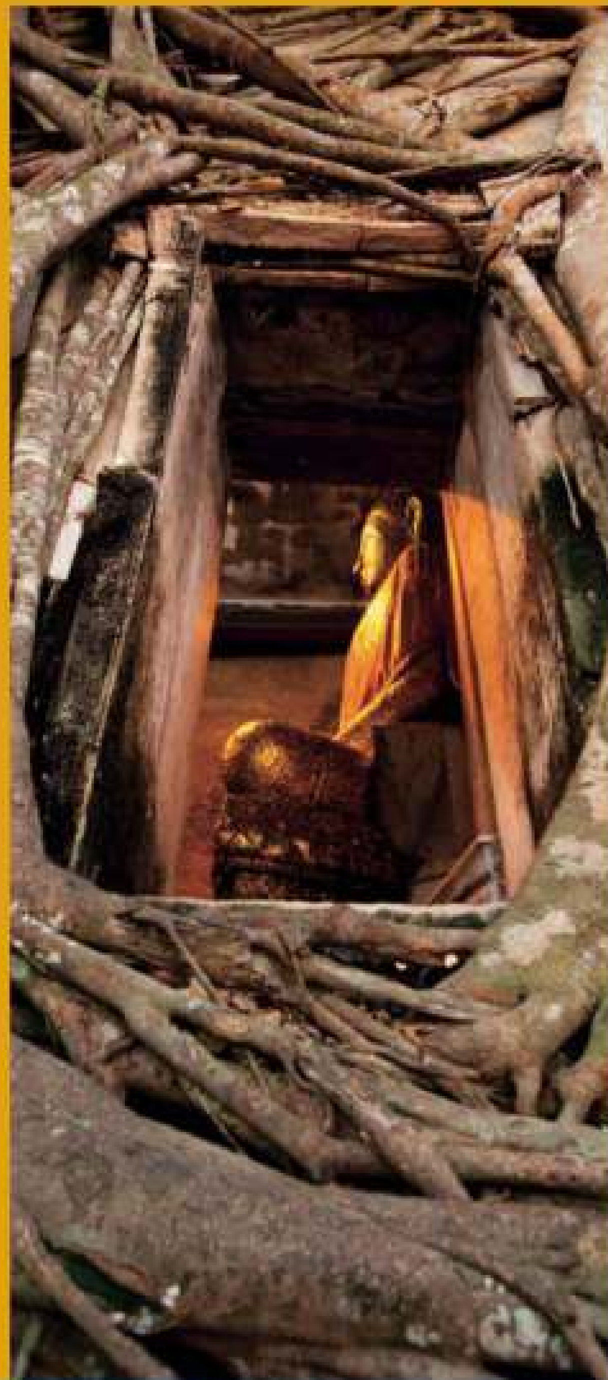

ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคกลางและ
ภาคตะวันออก

สมุทรสงคราม
Samut Songkhram

ท รั พ ย า ก ร
การท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคกลางและ
ภาคตะวันออก

สมุทรสงคราม

ดวงตราประจำจังหวัดสมุทรสงคราม :

คลองออกน้ำ หมายถึง แม่น้ำแม่กลองซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญมาแต่โบราณ อีกทั้งยังเป็นชื่อเดิมของจังหวัด คือ เมืองแม่กลอง

ต้นมะพร้าว หมายถึง อาชีพหลักของชาวจังหวัดสมุทรสงคราม ในการทำสวนมะพร้าว

พันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด :

หว้า

ชื่อสามัญ : Myrtaceae

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Syzygium cumini* (L.) Skeels

คำขวัญประจำจังหวัด :

เมืองหอยหลอด ยอดลิ้นจี่ มีอุทยาน ร.๒ แม่กลองไหลผ่าน นมัสการหลวงพ่อบ้านแหลม

คำนำ

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๕๔ อันเป็นโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเห็นว่าน่าจะจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสอันสำคัญยิ่งนี้

อนึ่งในโอกาส ๕๐ ปี แห่งการสถาปนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๓ นับเป็นช่วงอันดีที่จะมีการรวบรวมสรรพความรู้ที่เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อการพัฒนาศักยภาพการตลาดท่องเที่ยวไทย การจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเกิดขึ้นจากสองแนวคิดนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยนั้นแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น หาดทราย ชายทะเล เกาะแก่ง ป่า เขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน ทะเลสาบ รวมถึงสิ่งที่ถือกำเนิดขึ้นร่วมกาลสมัยกับประวัติศาสตร์ธรรมชาติ เช่น ซากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา รวมถึงพิพิธภัณฑสถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เช่น งานเทศกาล ประเพณี ศิลปะการแสดง ศิลปหัตถกรรม หอศิลป์ วิถีชีวิต ตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยมาโดยตลอด นับแต่ก่อตั้งองค์กรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชนด้วยวิธีการและสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท เช่น นิตยสาร จุลสาร ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว หนังสือ หนังสือภาพ แผ่นพับ สารคดี ภาพยนตร์ ตลอดจนการศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยว และจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในนามของรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยซึ่งมีขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ฯลฯ แต่การนำเสนอข้อมูลโดยรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยเรียงลำดับอักษรจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้า เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโอกาสนี้ องค์ความรู้ดังกล่าวจะเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว นักศึกษา และบุคลากรด้านการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้นำไปใช้พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนต่อไปได้ ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีเป้าหมายให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างงานและกระจายรายได้ไปยังทุกภูมิภาค

ในช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการท้องถิ่นดังเช่นทุกวันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับสิทธิและหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้นกว่าในอดีต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีความตระหนักดีว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทนั้นยังมิได้มีระบบบริหารจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากขาดฐานข้อมูลที่ถูกต้องรองรับ พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดภาระหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการให้ความรู้แก่บุคลากรในหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ด้วย หนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการให้ความรู้นั้น

การจัดทำทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย แบ่งเป็น ๔ ชุด เริ่มต้นที่ภาคอีสานใน พ.ศ. ๒๕๕๑ และจัดทำภาคกลาง-ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ในเวลาถัดมา แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือชุดนี้รวบรวมจากข้อเสนอแนะของท้องถิ่นและฐานข้อมูลส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์สาขาต่าง ๆ ผู้แทนหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน ร่วมเป็นที่ปรึกษา อำนวยการ ดำเนินงาน ทั้งได้มีการประชุมตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อความถูกต้อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้จากหนังสือชุดทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจอันมีผลสืบเนื่องให้เกิดความสำนึกหวงแหนรักษามรดกที่ธรรมชาติและบรรพชนได้สร้างไว้เพื่อให้คนไทยสามารถเป็นเจ้าบ้านผู้มีความรู้ มีศักดิ์ศรี และมีอัธยาศัยไมตรีต่อผู้มาเยือน มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี ทำให้ประเทศไทยสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแห่งหนึ่งของโลกได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

วิธีใช้

คำหลัก เรียงตามตัวอักษร ก - ฮ แยกประเภทตามลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว

สัญลักษณ์ แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

สัญลักษณ์ แสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ได้แก่

ธรรมชาติ

ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา

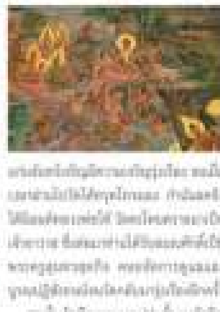

ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

วัดแก่นจันทร์เจริญ

ความรอง – ล้อมกรอบ แสดงเกร็ดความรู้ หรือขั้นตอนกระบวนการ

ความหลัก ย่อหน้าที่ ๒ แสดงองค์ความรู้ของทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น ๆ เช่น ความเป็นมา ภูมิปัญญา

ความนำ แสดงภาพรวมหรือจุดเด่นของคำหลัก

หมวดอักษร และ ***เลขหน้า***

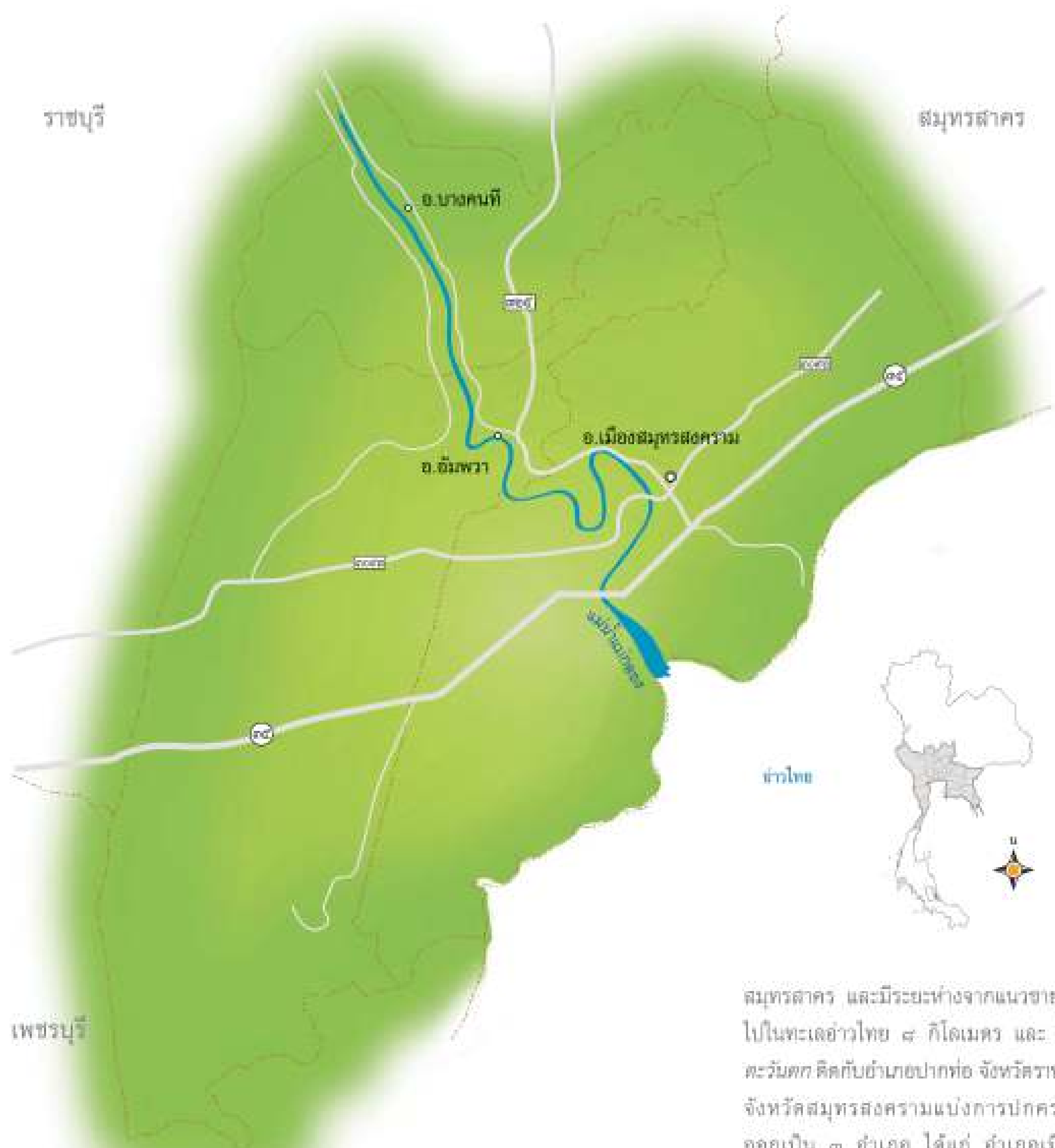
ดูที่ อ่านเพิ่มเติมเพื่อโยงความรู้ความคิด

พิกัดภูมิศาสตร์ แสดงค่าตำแหน่งของสถานที่ ประกอบด้วยละติจูด และลองจิจูด

ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก ประกอบด้วย ***บทนำ*** ได้แก่ ภูมินิเวศ / ยุคดึกดำบรรพ์ ปูมบ้านปูมเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ / ศิลปวัฒนธรรม ***คำหลัก*** เรียงลำดับตามอักษร ก-ฮ แยกประเภทตามลักษณะแหล่งท่องเที่ยว ***ดัชนี*** อยู่ต่อท้าย ช่วยในการสืบค้น ***บรรณานุกรม*** อยู่ท้ายเล่ม สำหรับผู้ประสงค์ค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบการเขียน เช่น

- หลีกเลี่ยงคำหรือความที่จะก่อความขัดแย้ง
- คำเฉพาะหรือภาษาท้องถิ่น คงไว้โดยวงเล็บภาษากลาง เช่น ฮูบแต้ม (จิตรกรรมฝาผนัง) หอแจก (ศาลาการเปรียญ)
- ยุค ในความหมายที่ใหญ่และกว้าง ยังไม่มีตัวอักษรใช้สื่อสาร/ สมัย ใช้กำหนดค่า เมื่อมีการประดิษฐ์อักษรใช้สื่อสาร กำหนดใช้คำว่า *ยุค* ในความหมายที่ใหญ่และกว้างกว่า *สมัย*
- พันธุ์ไม้ / พรรณไม้ ใช้ตามบริบท เช่น *พันธุ์ไม้* ใช้ในกรณีเกี่ยวกับการสืบต่อพันธุ์ (สายพันธุ์) *พรรณ* หมายถึงชนิด (เน้นรูปร่างภายนอก)
- ภาพเขียนสี ใช้ในกรณีที่เป็น *ภาพเขียนสี* โดยแท้จริง นอกนั้นใช้ว่า *ศิลปะถ้ำ*
- แม่น้ำ / ลำน้ำ ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้คำว่า *แม่น้ำ* ในกรณีเอ่ยถึงเส้นทางน้ำตลอดสาย เช่น แม่น้ำโขง และใช้ *ลำน้ำ* ในกรณีเป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำ หรือเป็นคำเรียกอย่างท้องถิ่นอีสาน เช่น ลำน้ำมูน ลำน้ำชี
- สร้างบ้านแปงเมือง ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้ *แปงเมือง* ตามการออกเสียงอย่างท้องถิ่นภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งต่างจากราชบัณฑิตยสถานที่ใช้ว่า *แปลงเมือง*

สารบัญ

ภูมินิเวศ

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสมุทรสงคราม (Samut Song-kham) เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยและเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบภาคกลางตอนล่าง มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ๖๕ กิโลเมตร มีชายฝั่งขนานกับทะเลอ่าวไทยตอนบนยาว ๒๕ กิโลเมตร และมีเนื้อที่ ๔๑๖.๗๐๗ ตารางกิโลเมตร (๒๖๐,๔๔๑.๘๗ ไร่) จัดเป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่เล็กที่สุดของประเทศ

ทิศเหนือ ติดกับอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร *ทิศใต้* ติดกับอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี *ทิศตะวันออก* ติดกับอำเภอบ้านแพ้ว อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และมีระยะห่างจากแนวชายฝั่งไปในทะเลอ่าวไทย ๙ กิโลเมตร และ *ทิศตะวันตก* ติดกับอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

จังหวัดสมุทรสงครามแบ่งการปกครองออกเป็น ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที

ภูมิประเทศ

จังหวัดสมุทรสงครามตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่างติดอ่าวไทย ทำให้มีพื้นที่ลาดเทจากด้านตะวันตกซึ่งเป็นที่สูงที่สุดของจังหวัดลงสู่ฝั่งทะเลด้านตะวันออก โดยมีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านตอนกลางของจังหวัดลงสู่ทะเลอ่าวไทยทางด้านตะวันออก ลักษณะ

ภูมิประเทศของจังหวัดสมุทรสงครามแบ่งได้ดังนี้

เขตที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง ได้แก่ พื้นที่ราบลุ่มต่ำติดชายทะเลด้านตะวันออกของตัวจังหวัด ซึ่งเป็นป่าชายเลนและพื้นที่ดินเลนที่งอกลงไปในทะเล มีลักษณะราบเรียบอันเกิดจากการทับถมของดินตะกอน มีความสูงโดยเฉลี่ยจากระดับทะเลปานกลาง ๑ เมตร ในช่วงเวลาน้ำทะเลลดลง พื้นที่ดินเลนจะโผล่พ้นผิวน้ำให้เห็นเป็นบริเวณกว้าง

เขตที่ราบลุ่มทะเลเคยท่วมถึง ได้แก่ พื้นที่ที่มีความสูง ๑-๓ เมตรจากระดับทะเล ได้แก่ บริเวณตอนกลางของจังหวัด โดยพื้นที่จะค่อยๆ ลาดสูงขึ้นต่อเนื่องจากเขตที่ ๑ ที่ราบบริเวณนี้เคยได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลมาก่อน พื้นที่จึงไม่ราบเรียบเหมือนเขตที่ ๑ ปัจจุบันเป็นพื้นที่ยกร่องปลูกไม้ยืนต้นจำพวกมะพร้าวและทำนา

ที่ราบลุ่มตะกอนลำน้ำ ได้แก่ พื้นที่บริเวณทางตะวันตกเฉียงเหนือของตัวจังหวัด หรือพื้นที่ทางตะวันออกของอำเภอบางคนที และทางตะวันตกของอำเภออัมพวา มีความสูงจากระดับทะเลปานกลาง ๓-๕ เมตร ซึ่งเป็นบริเวณที่สูงที่สุดของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มที่เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำ ปัจจุบันเป็นพื้นที่ปลูกข้าว บางบริเวณยกร่องปลูกผลไม้ต่างๆ เช่น ฝรั่ง ส้มโอ เป็นต้น

ป่าไม้ ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ จังหวัดสมุทรสงครามเคยมีป่าชายเลนตามธรรมชาติในท้องที่คลองโคน ตำบลคลองโคน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม เป็นพื้นที่ป่าสงวนมีเนื้อที่ ๓๘.๒๕ ตารางกิโลเมตร ต่อมาได้กำหนดพื้นที่สงวนป่าชายเลนอีก ๒ แห่ง แต่ต้องยกเลิกเนื่องจากมีราษฎรบุกรุกเข้ามาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินเป็นเวลานาน จังหวัดสมุทรสงครามจึงเป็นจังหวัดไม่มีพื้นที่ป่าชายเลนที่เป็นป่าสงวน ซึ่งเป็นป่าของรัฐแต่เป็นป่าที่อยู่ในที่ดินกรรมสิทธิ์ของราษฎร พื้นที่ป่าชายเลนดังกล่าวมี ๗๒.๗ ตารางกิโลเมตร (๔๕.๔๔๘ ไร่) กระจายอยู่ในเขตตำบลบางแก้ว ตำบลบางจะเกร็ง ตำบลแหลมใหญ่ ตำบลคลองโคน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม และตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา

จากการสำรวจพบว่า พื้นที่ป่าชายเลนเกือบทั้งหมดเป็นของเอกชนและมีพื้นที่ลดลงอย่างมาก กล่าวคือตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ มีพื้นที่ป่าชายเลนรวมทั้งจังหวัด ๕๑,๒๕๐ ไร่ พ.ศ. ๒๕๒๒ ลดเหลือ ๔๘,๗๐๑ ไร่ และ พ.ศ. ๒๕๒๙ ลดลงเหลือเพียง ๓๐๖ ไร่ เท่านั้น สาเหตุที่พื้นที่ป่าชายเลนถูกทำลายจนหมดสภาพก็เนื่องมาจากมีการนำพื้นที่ไปทำนากุ้ง ใช้เป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ และเป็นที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน ทำให้ป่าชายเลนลดลงจนเกือบไม่มีเหลืออยู่เลย และจังหวัดสมุทรสงครามก็ได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดที่ไม่มีพื้นที่ป่าไม้อีกต่อไป

แหล่งน้ำ แม่น้ำสายหลักและเป็นหัวใจสำคัญของชาวจังหวัดสมุทรสงครามคือ แม่น้ำแม่กลอง มีต้นน้ำเกิดจากแควน้อย (ไทรโยค) และแควใหญ่ (ศรีสวัสดิ์) ไหลมารวมกันที่จังหวัดกาญจนบุรี หลังจากนั้นไหลผ่านจังหวัดราชบุรี ผ่านอำเภอบางคนที อำเภออัมพวา และลงทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วงที่ไหลผ่านพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาว ๓๐ กิโลเมตร

นอกจากนี้ จังหวัดสมุทรสงครามยังมีคลองต่างๆ อีกจำนวน ๑๔ คลอง ได้แก่ คลองดำเนินสะดวก คลองบางน้อย คลองอัมพวา คลองบางปิน คลองวัดประดู่ คลองแม่น้ำอ้อม คลองประชาชื่น คลองขุดกำนันสมบูรณ์ คลองขุดดอนจั่น คลองแม่กลอง คลองปลายโพงพาง คลองยี่สาร คลองบางบ่อ และคลองพรมแดน ส่วนใหญ่เป็นคลองที่มีความยาวสายสั้นๆ ระหว่าง ๒-๑๖ กิโลเมตร

ภูมิอากาศ

พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามติดกับอ่าวไทย จึงได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ ทำให้มีฝนตกชุกในฤดูฝน ประกอบกับอยู่ใกล้ทะเลจึงมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ ในฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด และในฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัด อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๘.๓ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี ๑,๑๕๗.๘ มิลลิเมตร

ประเภทของป่าที่พบในจังหวัดสมุทรสงคราม

ปูมบ้านปูมเมือง

สมัยประวัติศาสตร์

สมัยอยุธยา

ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสงคราม ปรากฏหลักฐานเก่าแก่ที่สุดในกฎหมายตราสามดวง พระอัยการนายทหารหัวเมือง ซึ่งตราขึ้นไว้ในรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พ.ศ. ๑๙๙๘ ว่า "พระสมุทรสาคร เมืองท่าจีน พระสมุทรสงคราม เมืองแม่กลอง พระสมุทรปราการ เมืองปากน้ำ พระชนบุรีย์ เมืองชน" ซึ่งหมายความว่า เมืองแม่กลองเป็นหัวเมืองชายทะเลฝั่งตะวันออก ตำแหน่งผู้ปกครองมีราชทินนามพระสมุทรสงคราม

สันนิษฐานกันว่าประชากรดั้งเดิมของจังหวัดสมุทรสงคราม หรือแม่กลองเป็นผู้อพยพมาจากที่อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยอยุธยาตอนต้นราว พ.ศ. ๑๙๐๐ มีผู้คนจากหมู่บ้านแม่กลอง เมืองอุทัยธานี อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ริมปากอ่าว และเรียกหมู่บ้านว่า "หมู่บ้านแม่กลอง" ตามชื่อบ้านเดิมของตน ต่อมามีชาวบ้านจากกรุงสุโขทัยอพยพเข้ามาสมทบด้วย เนื่องจากหนีศึกระหว่างสุโขทัยกับอยุธยา

เมื่อชุมชนหมู่บ้านแม่กลองมีผู้คนอาศัยอยู่มากขึ้นจึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น "เมืองแม่กลอง" ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง มีเจ้าเมืองปกครอง ขึ้นกับเมืองราชบุรีและได้มีการสร้าง "ค่ายแม่กลอง" ขึ้นในสมัยนี้ ต่อมาเมืองแม่กลองเปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองสมุทรสงคราม" ระหว่าง พ.ศ. ๒๒๖๕-๒๒๙๙ ได้รวม "เมืองสวนนอก" เข้ามาด้วย

สมัยธนบุรี

รัชสมัยสมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อัมรินทร์ (พระเจ้าเอกทัศน์) พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้ยกกองทัพเรือมาตั้งค่ายที่ตำบลบางกุ้ง เรียกว่าค่ายบางกุ้ง มีวัดบางกุ้งอยู่กลางค่าย สร้างกำแพงล้อมวัด เพื่อวัดจะเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ สร้างขวัญกำลังใจให้เหล่าทหารหาญ

พ.ศ. ๒๓๑๐ หลังจากที่พม่าตีกรุงศรีอยุธยาแตกแล้ว ค่ายบางกุ้งก็ไม่มีทหารอยู่รักษา ต่อมาสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้ชาวจีนจากชลบุรี ระยอง กาญจนบุรี และราชบุรี รวบรวมพลพรรคมาตั้งเป็นกองทหารรักษาค่าย จึงเรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า ค่ายจีนบางกุ้ง ในสมัยกรุงธนบุรี ค่ายบางกุ้งจึงเป็นค่ายบนเส้นทางยุทธศาสตร์และถือว่าสงครามค่ายบางกุ้งเป็นสงครามที่สำคัญมาก โดยเหตุที่ว่าค่ายแห่งนี้อาจใช้วิธีรับศึกในพื้นที่ที่ห่างไกลพระนคร

สมัยรัตนโกสินทร์

สมุทรสงครามนับเป็นเมืองที่มีความสำคัญต่อราชวงศ์จักรีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เนื่องจากเป็นมาตุภูมิและสถานที่ประสูติในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

รัชกาลที่ ๒ กล่าวคือ สมเด็จพระอมรินทรา-บรมราชินี (นามเดิม นาก) พระราชมารดาเป็นชาวสมุทรสงคราม พระองค์จึงเป็นกษัตริย์ที่มีเชื้อสายชาวสมุทรสงครามโดยแท้ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ได้เกิดกรณีพิพาทกับญวนถึงกับทำสงครามกัน ด้วยเจ้าอนุวงศ์เมืองเวียงจันทน์

การสงครามระหว่างญวนกับไทยในครั้งนั้นใช้กองทัพบกและกองทัพเรือ เมื่อมีข่าวว่าญวนได้ขุดคลองลัดจากทะเลสาบออกมาอ่าวไทย มีท่าทีว่าญวนจะยกกำลังทางเรือมารุกรานไทย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างป้อมตามปากแม่น้ำสำคัญขึ้นเป็นลำดับ เริ่มตั้งแต่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา ปากแม่น้ำท่าจีน ปากแม่น้ำแม่กลอง ปากแม่น้ำบางปะกง และปากแม่น้ำจันทบุรี สำหรับป้อมที่ปากแม่น้ำแม่กลองนั้นมีชื่อว่า ป้อมพิฆาตข้าศึก

ครั้นสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงเห็นว่าป้อมมีความสำคัญน้อย ไม่เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางอาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ จึงได้รื้อป้อมพิฆาตข้าศึกและกำแพงลง ตั้งกองโรงเรียนพลทหารเรือที่ ๑ ขึ้นแทน โดยโปรดเกล้าฯ ให้พลเรือเอก พระยามหาโยธา(จ่าง แสงชูโต) มาอำนวยการสร้างโรงเรียนพลทหารเรือที่ ๑ สำหรับฝึกอบรมทหารใหม่ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้ยุบกองโรงเรียนพลทหารเรือที่ ๑ โดยกระทรวงทหารเรือได้ยกอาคารและที่ดินที่เป็นโรงเรียนให้กระทรวงมหาดไทยสำหรับใช้เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งแต่ปลาย พ.ศ. ๒๔๖๘ เป็นต้นมา จนถึง พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้สร้างศาลากลางจังหวัดใหม่บริเวณที่อยู่ปัจจุบันนี้ แล้วโอนที่ศาลากลางจังหวัดหลังเดิมให้กระทรวงสาธารณสุขใช้ในกิจการของโรงพยาบาล

กลุ่มชาติพันธุ์ และชุมชน

ประชากรจังหวัดสมุทรสงครามประกอบด้วยคนไทยหลายเชื้อสาย ได้แก่ คนไทย คนไทยเชื้อสายรามัญ (มอญ) คนไทยเชื้อสายจีน เป็นต้น

คนไทยเชื้อสายรามัญ (มอญ) การเข้ามาตั้งถิ่นฐานในสมุทรสงครามไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด แต่ในประวัติศาสตร์สมัยกรุงธนบุรีช่วงที่ไทยทำสงครามกับพม่าเป็นสงครามครั้งแรกหลังจากสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสถาปนากรุงธนบุรี คือ สงครามรบพม่าที่ค่ายบางกุ้ง จังหวัดสมุทรสงครามเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๑ นั้น ปรากฏมีทหารมอญร่วมอยู่ในกองทัพไทยจำนวนมาก เมื่อการสู้รบกับพม่าที่ค่ายบางกุ้งได้รับชัยชนะ คาดว่าทางการยังคงให้กองทหารอยู่รักษาการรอศึกที่อาจย้อนกลับมาตลบหลัง และ /หรืออาจเกิดจากความสมัครใจของชาวมอญเอง จึงเกิดเป็นชุมชนมอญเก่าแก่ที่แขวงเมืองอัมพวา ชุมชนมอญนี้เมื่อรวมกับชาวมอญที่มีอยู่เดิม ประกอบกับชัยภูมิเมืองที่ดีเหมาะแก่การอยู่อาศัย จึงได้เกิดการขยายตัวขึ้นเป็นชุมชนมอญขนาดใหญ่

นอกจากนี้ ยังพบหลักฐานบันทึกว่า กรมสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ พระมเหสีในพระบาท-สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ เป็นบุตรีของคหบดีชาวมอญเมืองอัมพวา

ปัจจุบันชุมชนมอญที่อัมพวาแม้จะมีผู้คนและหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลงเหลืออยู่ไม่มากนัก แต่ชุมชนมอญบางจะเกร็งในตำบลบางจะเกร็ง ยังคงเป็นชุมชนมอญที่เข้มแข็ง มีการใช้ภาษามอญเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนแม้จะหลงเหลือไม่มากนัก โดยมีวัดศรัทธาธรรมเป็นศูนย์กลางของชุมชน และวัดอื่น ๆ อาทิ วัดประทุมคณาวาส บริเวณริมคลองบางเรือหัก บริเวณคลองบางแสม เป็นต้น

คนไทยเชื้อสายจีน ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามนั้นมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ไทย ดังจะเห็นได้จากเรื่องราวของค่ายบางกุ้ง ซึ่งภายหลังสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี จึงโปรดเกล้าฯ ให้ชาวจีนจากระยอง ชลบุรี ราชบุรี และกาญจนบุรีรวบรวมผู้คนมาตั้งกองทหารรักษาค่าย จึงมีชื่อเรียกอีกหนึ่งว่า ค่ายจีนบางกุ้ง นอกจากนี้ ยังมีชาวจีนที่อพยพเข้ามาในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ อีกเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร และประมง

คนไทยเชื้อสายไทยทรงดำ ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานบริเวณวัดธรรมาวุธาราม หรือวัดบังปืน ตำบลบางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

ศิลปวัฒนธรรม

จังหวัดสมุทรสงครามมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เก่าแก่ที่สุด ระบุว่าเป็นเมืองที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา เป็นชุมชนขนาดเล็กที่ขึ้นตรงต่อเมืองราชบุรีระยะหนึ่ง ก่อนเป็นเมืองขนาดใหญ่และมีความเจริญรุ่งเรือง ปรากฏร่องรอยทางวัฒนธรรมที่หลงเหลือให้อนุชนได้ศึกษาในลักษณะต่างๆ ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุต่างๆ มากมาย

ศิลปกรรม

สถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย โบสถ์ วิหาร พระปรางค์ เจดีย์ กุฏิ หอไตร ฯลฯ เช่น สถาปัตยกรรมภายในวัดอัมพวันเจติยาราม วัดต้นวงศ์ราชินิกุลทางฝ่ายสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ ที่ทรงสร้างและได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์เรื่อยมา ดังจะเห็นได้จากพระที่นั่งทรงธรรมและพุทธสถานอีกหลังหนึ่งภายในวัดที่ได้รับการยกย่องให้เป็นอาคารอนุรักษ์ดีเด่นใน พ.ศ. ๒๕๓๘ จากสมาคมสถาปนิกสยามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ มีลักษณะศิลปกรรมที่เด่นชัด คือ พระประธานเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ประดิษฐานบนฐานบัวที่ยกสูงขึ้น โดยรอบฐานบัวมีจิตรกรรมลวดลายจีน ซึ่งพบมากในการก่อสร้างศิลปกรรมสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓

นอกจากนี้สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นในจังหวัดสมุทรสงครามยังหาชมได้ที่ วัดเพชรสมุทรวรวิหาร วัดพวงมาลัย วัดแม่น้ำ วัดเขายี่สาร และวัดปากน้ำ เป็นต้น

หัตถกรรม งานศิลปหัตถกรรมที่ขึ้นชื่อในจังหวัดสมุทรสงครามมีหลากหลายประเภท ได้แก่ การทำเครื่องถ้วยเบญจรงค์และลายน้ำทอง ลักษณะเด่นของเครื่องเบญจรงค์อยู่ที่การเขียนลายเก่าโบราณ และศิลปะการใช้สีนูนเน้นให้เห็นลายชัดเจน มีทั้งจานโต จานเชิง ช้อน กาน้ำ ชุดน้ำชา ชุดตั้งโต๊ะ กระโถน ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีการแกะสลักลายมะพร้าวซอ ซึ่งนำมาทำซอได้ดี มีลักษณะพิเศษคือ เป็นทรงรูปสามเหลี่ยม มี ๓ พู พื้นที่ที่พบมะพร้าวซอมาก ได้แก่ อำเภอบางคนที และอำเภออัมพวา

วัฒนธรรม

งานประเพณี งานประเพณีที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จัดขึ้นทุกปีในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ตรงกับวันศิลปินแห่งชาติ ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒) งานนมัสการและสรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลม ที่วัดเพชรสมุทรวรวิหาร งานตะวันรอนที่ดอนหอยหลอด จัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม ที่ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม และงานทิ้งกระจาด เป็นงานประจำปีของจังหวัด จัดขึ้นที่วัดเจริญสุขาราม ตำบลบางนกแขวก ประมาณเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน เป็นต้น

ตลาดน้ำอัมพวา

กลุ่มโฮมสเตย์บ้านท่าคา

กลุ่มโฮมสเตย์บ้านท่าคา ตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนบนบ้านเรือนไทยแบบชาวสวนริมน้ำ ชมการทำน้ำตาลมะพร้าว ล่องเรือชมวัดริมน้ำ เดินเล่นตลาดน้ำอัมพวา และชมบรรยากาศยามค่ำคืนด้วยการพายเรือเข้าชมหิ่งห้อยในสวน กลุ่มโฮมสเตย์บ้านท่าคามีบ้านที่พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวกว่า ๑๐ หลัง มีทั้งบ้านเรือนไทยที่เป็นบ้านเรือนไม้ดั้งเดิม และบ้านปูนคอนกรีตทันสมัย

นอกจากนี้ โฮมสเตย์บ้านท่าคายังได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย รางวัลดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๐ ประเภทชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว

ดูที่ ตลาดน้ำอัมพวา

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 28.311 E99˚ 59.776

กลุ่มโฮมสเตย์ปลายโพงพาง

กลุ่มโฮมสเตย์ปลายโพงพาง ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นสถานที่พักและสถานที่ท่องเที่ยวที่เคยได้รับรางวัล Tourist's Choice Award 1999 กลุ่มโฮมสเตย์แห่งนี้เกิดขึ้นจากความคิดของชาวบ้านที่ต้องการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแนววัฒนธรรม จึงได้รวบรวมอาสาสมัครในหมู่บ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระเบียบชุมชนให้น่าอยู่ ขณะเดียวกันก็ยังคงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมไว้ สถานที่พักแบบรีสอร์ตจะเป็นบ้านทรงไทย ตั้งอยู่สองฝั่งคลองปลายโพงพางท่ามกลางบรรยากาศบ้านสวนที่แวดล้อมไปด้วยมะพร้าวและส้มโอ

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตชาวบ้านปลายโพงพางให้ได้สัมผัส เช่น การตักบาตรริมลำคลองตอนเช้า ชมการแสดงหุ่นกระบอก ชมบ้านแมวไทยโบราณ ฝึกพายเรือแบบชาวบ้าน ชมทัศนียภาพสองฝั่งคลองที่สามารถพบเห็นวิถีชีวิตผู้คนในท้องถิ่น ชิมผลไม้ การทำน้ำตาลมะพร้าว หรือจะหาเช่าเรือล่องชมทิวทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง

ชุมชนปลายโพงพางยังได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยครั้งที่ ๓ ประจำปี ๒๕๔๓ รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน

ดูที่ บ้านแมวไทยโบราณ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 23.136 E99˚ 55.762

กิจกรรมตักบาตรทางน้ำ

กิจกรรมตักบาตรทางน้ำ วิถีชีวิตริมคลองอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้รับการฟื้นฟูจากจังหวัดสมุทรสงครามร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดสมุทรสงคราม สนับสนุนประเพณีอันดีงามของผู้คนที่พึ่งพาสายน้ำ

กิจกรรมตักบาตรทางน้ำจะมีการร่วมกันตักบาตรข้าวสารอาหารสดและแห้งในช่วงเช้าของวันเสาร์และอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา โดยจะมีพระสงฆ์พายเรือมารับบิณฑบาตจากชาวบ้านและนักท่องเที่ยวตลอดคลองอัมพวา นอกจากจะได้บุญแล้ว ข้าวสารอาหารแห้งที่ทำบุญยังมีการรวบรวมมอบให้แก่เด็กกำพร้าและเด็กยากไร้ต่อไป

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 06.238 E99˚ 56.502

กิจกรรมล่องเรือชมทิวทัศน์สองฝั่งแม่กลอง

กิจกรรมล่องเรือชมทิวทัศน์สองฝั่งแม่กลอง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นกิจกรรมล่องเรือชมทัศนียภาพสองฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ตลอดจนวิถีชีวิตผู้คนที่ได้อาศัยแม่น้ำสายนี้ตลอดทาง

สองฝั่งแม่น้ำจะมองเห็นบ้านทรงไทย เรือนปั้นหยาที่หาดูยากในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีวัดวาอารามสำคัญที่ตั้งอยู่ริมน้ำ เช่น วัดอัมพวัน วัดบางแคใหญ่ วัดบางแคน้อย วัดภุมรินทร์กุฎีทอง หรือจะนั่งเรือลัดเลาะเข้าไปในลำคลองเล็ก ๆ หลายสายที่แยกออกจากแม่น้ำแม่กลอง ผ่านสวนมะพร้าว และสวนลิ้นจี่ บรรยากาศร่มรื่นสงบเงียบ

นักท่องเที่ยวสามารถซื้อหาผลผลิตเกษตร ณ สวนริมคลองได้

เรือนปั้นหยา

เรือนปั้นหยาเป็นเรือนที่มีเอกลักษณ์สำคัญที่สังเกตง่าย ๆ คือ หลังคาจะไม่มีด้านหน้าจั่ว โดยหลังคาจะลาดเทุกด้าน ทุกมุมของสันที่บรรจบกันจะลาดขึ้นไปหาสันหลังคากลาง นิยมมุงด้วยกระเบื้องรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด หรือกระเบื้องว่าว

ดูที่	วัดอัมพวันเจติยารามวรวิหาร/ วัดบางแคใหญ่/ วัดบางแคน้อย/ วัดภุมรินทร์กุฎีทอง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 06.238 E99˚ 56.502

ค่ายบางกุ้ง

ค่ายบางกุ้ง ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เนื่องจากเคยเป็นค่ายทหารใช้ในการทำศึกสงครามกับข้าศึกช่วงปลายสมัยอยุธยาถึงสมัยธนบุรี มีการขุดพบเสาเขตค่ายและสระน้ำ บริเวณรอบวัดบางกุ้ง รวมทั้งยังมีการขุดพบอาวุธโบราณที่ถูกฝังอยู่ในพื้นที่บริเวณค่ายบางกุ้ง ปัจจุบันได้รวบรวมอาวุธ ทั้งหอก ง้าว ทวน มีด และกระบี่ที่ขุดพบมาจัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์อาวุธ

ดูที่ วัดบางกุ้ง

โบสถ์ปรกโพธิ์

วัดบางกุ้งมีโบสถ์หลังเดิมที่ตั้งอยู่ภายในบริเวณค่ายบางกุ้ง สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา ปัจจุบันโบสถ์ถูกปกคลุมด้วยรากไม้ใหญ่ ทั้งต้นโพธิ์ ต้นไทร ต้นไกร และต้นกร่าง มองจากภายนอกคิดว่าเป็นกลุ่มต้นไม้ใหญ่ ข้างภายในมีพระพุทธรูป หลวงพ่อโบสถ์น้อย (หลวงพ่อนิลมณี) ประดิษฐานอยู่ ชาวบ้านเรียกว่า โบสถ์ปรกโพธิ์ และมีร่องรอยของภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาตอนปลาย เป็นภาพเล่าเรื่องพระพุทธประวัติ ปรากฏอยู่บนผนังโบสถ์บางส่วน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 26.736 E99˚ 56.452

โครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์

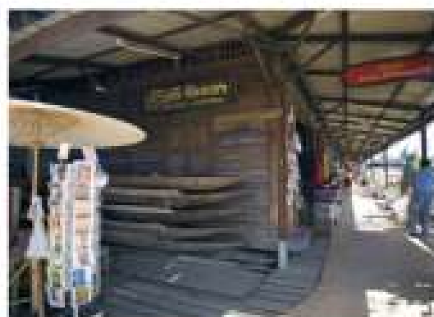

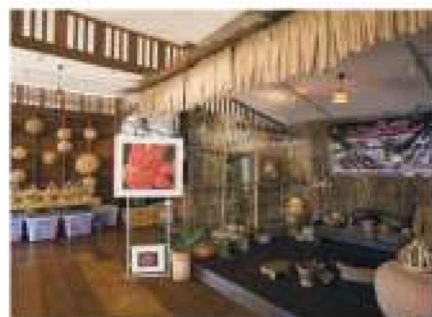

โครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์ ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม บริเวณตลาดน้ำอัมพวา เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนานำที่ดินที่มีผู้น้อมเกล้าฯ ถวายมาดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอัมพวา เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้หวนรำลึกและมองย้อนกลับไปเห็นภาพในอดีตเมื่อครั้งที่ชุมชนแห่งนี้ยังรุ่งเรือง การพัฒนาและการจัดการพื้นที่จึงต้องดำเนินไปอย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวอัมพวา โดยโครงการฯ ดังกล่าวแบ่งออกเป็นสัดส่วนให้ผู้สนใจได้เข้าไปเที่ยวชม ได้แก่

ลานวัฒนธรรมมาตะระรังศ์ เป็นลาน

อเนกประสงค์สำหรับการแสดงและกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจัดหมุนเวียนปีละ ๓ ครั้ง ในช่วงเดือนเมษายน เดือนสิงหาคม และเดือนธันวาคม

ร้านกาแฟโบราณ ชานชาลา เป็นร้านจำหน่ายเครื่องดื่มและอาหารพื้นบ้านที่ตกแต่งให้มีลักษณะเหมือนชานชาลาสถานีรถไฟแม่กลอง ห้องนิทรรศการชุมชน เป็นพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการและกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชนแม่กลองและอัมพวา

สวนสาธิตการเกษตรเพื่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ถึงภูมิปัญญา และวิถีชีวิตท้องถิ่นอัมพวาในด้านการเกษตร ที่ยังเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิชาการเกษตร เกษตรกรชาวสวน และผู้สนใจ

ร้านค้าชุมชน อยู่ริมถนนประชาอุทิศ ใกล้สวนสาธิตการเกษตร จัดเป็นร้านค้าให้ชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลตำบลอัมพวาเช่าพื้นที่เพื่อจำหน่าย หรือจัดแสดงสินค้า

จุดที่ ตลาดน้ำอัมพวา

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 25.618 E99° 57.344

สถานีรถไฟแม่กลอง

สถานีรถไฟแม่กลอง หรือสถานีรถไฟสมุทรสงคราม เป็นสถานีรถไฟขนาดเล็กและเป็นสถานีปลายทางของเส้นทางรถไฟช่วงบ้านแหลม-แม่กลอง ระยะทาง ๓๓ กิโลเมตร ผู้ที่มีความประสงค์จะเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังแม่กลองโดยรถไฟสามารถไปขึ้นรถไฟได้ที่สถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ เมื่อถึงสถานีรถไฟมหาชัย ให้ต่อเรือข้ามฟากที่ท่าฉลอม ไปขึ้นรถไฟต่อที่สถานีรถไฟบ้านแหลมเพื่อไปยังสถานีรถไฟแม่กลอง ปัจจุบันมีรถไฟขบวนพิเศษขานเมืองวิ่งไปกลับระหว่างสถานีรถไฟแม่กลอง-บ้านแหลม วันละ ๘ เที่ยว

งานกล้วยไม้บานในอุทยาน ร.๒

งานกล้วยไม้บานในอุทยาน ร.๒ จัดขึ้น ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒) ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธ-เลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม และชมรมกล้วยไม้สมุทรสงคราม จัดขึ้นเป็นประจำในเดือนธันวาคมของทุกปี

ในงานมีการจัดแสดงกล้วยไม้สายพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งมีการจัดประกวดกล้วยไม้ประเภทต่าง ๆ อาทิ กล้วยไม้สกุลแวนด้า กล้วยไม้สกุลออสโตแชนด้า กล้วยไม้สกุลคัทลียาดอกใหญ่ และกล้วยไม้กลิ่นหอม เพื่อช่วยส่งเสริมการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ของผู้สนใจให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

จุดที่ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 06.238 E99° 56.502

งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จัดขึ้น ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย หรืออุทยาน ร.๒ ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (มูลนิธิ ร.๒) ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับจังหวัดสมุทรสงคราม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กรมศิลปากร และหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนในจังหวัดสมุทรสงครามร่วมกันจัดงาน

กิจกรรมภายในงานเน้นกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย มีการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งเรื่องราววิถีชีวิตของชาวสมุทรสงคราม สาธิตการทำขนมไทย การจัดแสดงบอนสี ชมการสาธิตงานประณีตศิลป์ ได้แก่ งานประดับมุก งานทำหัวโขน งานช่างสิบหมู่ งานช่างทองหลวง

จุดเด่นที่สำคัญของงานนี้ คือ มหรสพเฉลิมพระเกียรติ มีทั้งการแสดงละครชาตรี การแสดงหุ่นกระบอก รวมถึงการแสดงนาฏศิลป์และโขนกลางแปลงจากกรมศิลปากร

ดูที่ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)

งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จัดขึ้น ณ ค่ายบางกุ้ง ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ในเดือนธันวาคมของทุกปี

งานจัดขึ้นเพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าตากสินฯ ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย รวมทั้งเพื่อเป็นการร่วมรำลึกถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่บริเวณค่ายบางกุ้งแห่งนี้ด้วย กิจกรรมหลักในงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช คือ การบวงสรวงสักการะพระบรมรูปของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ประดิษฐานอยู่ในศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินฯ และการออกร้านจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นและการจัดแสดงมหรสพสมโภชซึ่งจัดขึ้นตลอด

ดูที่ ค่ายบางกุ้ง

งานตะวันรอนที่ดอนหอยหลอด

งานตะวันรอนที่ดอนหอยหลอด จัดขึ้น ณ บริเวณศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน โดยหน่วยงานราชการในจังหวัดสมุทรสงครามและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ร่วมกันจัดงาน

ภายในงานมีกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการแห่เรือสำเภา การชกมวยทะเล การตีกอล์ฟทะเล ชักเย่อทะเล การชกมวยตับจาก การชกมวยนานาชาติ การแข่งขันปิดตาตีกระดานเลน และกิจกรรมปล่อยพันธุ์หอยคืนสู่ธรรมชาติ

ดูที่ ดอนหอยหลอด/ศาลกรมหลวงชุมพร-เขตอุดมศักดิ์

งานเทศกาลกินปลาทูและของดีเมืองแม่กลอง

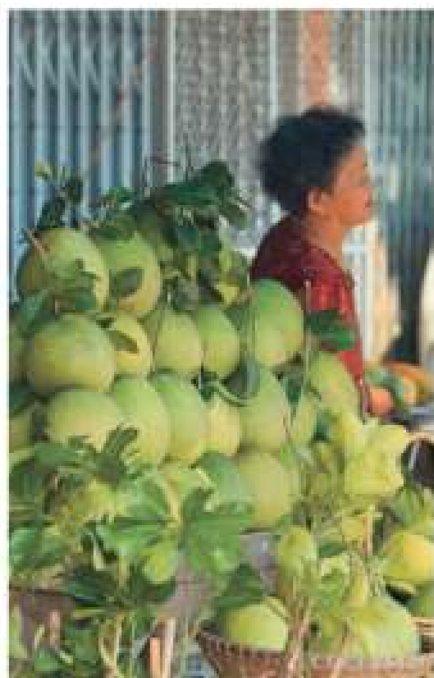

งานเทศกาลกินปลาทูและของดีเมืองแม่กลอง จัดขึ้น ณ บริเวณรอบศาลากลางจังหวัดสมุทรสงครามและในสวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี

ภายในงานมีการจำหน่ายอาหารที่ทำจากปลาทูอย่างหลากหลาย รวมทั้งยังมีลานกิจกรรมเพื่อสาระและความบันเทิงไว้รองรับนักท่องเที่ยว ทั้งลานวิถีชุมชนคนแม่กลอง ลานดนตรียามเย็น ลานหนังแกล้มเล่า ลาน ๑๑๑ ปี สมุทรสงคราม ลานจดหมายเหตุเมืองแม่กลอง กิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นตามแต่รูปแบบของงานซึ่งเปลี่ยนไปในแต่ละปี

เดือนธันวาคมเป็นช่วงที่ปลาทูเติบโตเต็มที่ เป็นปลาทูที่ชาวบ้านมักเรียกกันว่า ปลาทูสาว ซึ่งมีเนื้อที่อุดมไปด้วยสารอาหารที่มีประโยชน์มากมาย และยังมีรสชาติอร่อยที่สุดในรอบปี หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรสงครามจึงพร้อมใจกันจัดงานเทศกาลกินปลาทูและของดีเมืองแม่กลองขึ้นในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี

งานเทศกาลส้มโอขาวใหญ่สมุทรสงคราม

งานเทศกาลส้มโอขาวใหญ่สมุทรสงคราม จัดขึ้น ณ บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดสมุทรสงคราม ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ปีละ ๒ ช่วง คือ ช่วงที่ ๑ ก่อนช่วงตรุษจีนปลายเดือนมกราคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ช่วงที่ ๒ ก่อนงานเทศกาลสารทจีนปลายเดือนสิงหาคม

ภายในงานนักท่องเที่ยวจะได้ชิมและเลือกซื้อส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่จากชาวสวน รวมทั้งยังมีกิจกรรมการประกวดผลไม้ของดีเมืองสมุทรสงคราม เช่น ส้มโอขาวใหญ่ มะพร้าวผลอ่อน มะพร้าวผลแก่ กล้วยหอมทอง และน้ำตาลมะพร้าว ตลอดจนการจับจ่ายซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP

ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่

ส้มโอขาวใหญ่ หรือขาวพิสุทธิ์ ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ (เลขที่คำขอ ๕๑๑๐๐๐๖๖) เป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมของจังหวัดสมุทรสงคราม มีประวัติการปลูกมานานกว่า ๑๕๐ ปี

ปัจจุบันกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างชื่อเสียงและรายได้ให้แก่จังหวัดสมุทรสงครามเป็นอย่างมาก มีลักษณะลูกกลม เปลือกบาง เส้นรอบผล ๑๗-๒๔ นิ้ว น้ำหนัก ๑.๒-๒.๕ กิโลกรัมต่อผล ผิวเรียบสีเขียวอมเหลือง เนื้อนุ่มสีเหลืองออกน้ำผึ้ง รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย เม็ดเล็กลีบเกือบไม่มีเมล็ด ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สำคัญของส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ ปลูกได้เกือบทุกตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม

งานนมัสการและสรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลม

งานนมัสการและสรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลม จัดขึ้น ณ วัดเพชรสมุทรวรวิหาร ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นงานใหญ่ประจำปีจัดขึ้นในช่วงวันสงกรานต์ มีกิจกรรมการแห่รูปหล่อจำลองหลวงพ่อบ้านแหลม และรูปหล่อท่านเจ้าคุณมหาสิทธิการ (ทอง) การสรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลม การเวียนเทียนสมโภช พิธีสรงน้ำพระสงฆ์เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตในช่วงวันปีใหม่ไทย พร้อมกันนี้นักท่องเที่ยวยังมีโอกาสได้ชมขบวนแห่นางสงกรานต์ และมหรสพที่ประโคมสมโภชหลวงพ่อบ้านแหลมในช่วงเทศกาลสงกรานต์อีกด้วย

ชาวสมุทรสงครามจะจัดงานประเพณีนมัสการและสรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลมที่วัดเพชรสมุทรวรวิหารหลายครั้งในแต่ละปี ดังนี้

เดือน ๓ วันขึ้น ๑ ค่ำ (วันชิวอิ๊ด) มีชาวจีนไปนมัสการปิดทอง สรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลมอย่างเนืองแน่น

เดือน ๔ กลางเดือน เป็นวันตรุษไทย

เดือน ๕ เทศกาลสงกรานต์

เดือน ๑๐ วันขึ้น ๒ ค่ำ เทศกาลสารทไทย

เดือน ๑๑ แรม ๒ ค่ำ เป็นวันที่ชาวจีนและชาวบ้านบางนกแขวก เดินทางมานมัสการสรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลม

เดือน ๑๒ แรม ๗ ค่ำ วันชักพระ มีการสรงน้ำหลวงพ่อบ้านแหลมอีกครั้งหนึ่ง

ดูที่ วัดเพชรสมุทรวรวิหาร

งานประเพณีกฐินทางน้ำ

งานประเพณีการทอดกฐินทางน้ำ จัดขึ้น ณ วัดภุมรินทร์กุฎีทอง ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี

งานประเพณีการทอดกฐินทางน้ำ เป็นประเพณีการทำบุญที่มีมาแต่โบราณ กฐินทางน้ำเป็นการทอดผ้ากฐินเหมือนกฐินทั่วๆ ไป แต่จัดขบวนแห่โดยใช้เรือ ล่องเรือแทนการเดินหรือนั่งรถไปท่าน้ำยังวัดที่รับกฐิน ชาวสมุทรสงครามมีวิถีชีวิตผูกพันกับแม่น้ำแม่กลองและลำคลองมาแต่อดีต บ้านเรือนและวัดส่วนใหญ่อยู่ริมน้ำจึงใช้การสัญจรทางน้ำเป็นสำคัญ

คู่ที่ **วัดภุมรินทร์กุฎีทอง**

งานประเพณีตักบาตรขนมครก-น้ำตาลทราย

งานประเพณีตักบาตรขนมครก-น้ำตาลทราย จัดขึ้น ณ วัดแก่นจันทร์เจริญ ตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ในวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๑๐ เป็นประจำของทุกปี

งานประเพณีนี้นับเป็นประเพณีการทำบุญตักบาตรที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล กิจกรรมภายในงานมีทั้งการตักบาตรขนมครก-น้ำตาลทราย สาธิตการทำขนมครกในสมัยโบราณ การโม่แป้ง การขูดมะพร้าว การหยอดขนมครก รวมทั้งการแข่งขันขูดมะพร้าวของเด็กและเยาวชน การแข่งขันเรือขนมครก รวมถึงการแสดงระบำขนมครก

ประเพณีตักบาตรขนมครก-น้ำตาลทราย

เป็นประเพณีในราชสำนักที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงช่วงปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เชื่อกันว่าอานิสงส์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประเพณีตักบาตรขนมครก-น้ำตาลทรายจะได้พบเนื้อคู่เหมือนขนมครกที่ต้องมี ๒ ฝา และยังส่งผลให้ความรักหวานชื่นเหมือนน้ำตาลทราย

คู่ที่ **วัดแก่นจันทร์เจริญ**

งานประเพณีไทยทรงดำ

งานประเพณีไทยทรงดำ จัดขึ้น ณ วัดธรรมาวุธาราม หรือวัดบังปืน ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี วัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และสืบสานประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะของชาวไทยทรงดำด้วยกัน

กิจกรรมภายในงานมีหลากหลาย ทั้งการเจริญพระพุทธมนต์ธรรมจักกัปปวัตนสูตร ประกวดพระเจดีย์ทราย ประกวดธิดาไทย-ทรงดำ รำวงย้อนยุค รวมทั้งการจัดการละเล่นที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวไทยทรงดำ ร่วมสร้างความสนุกสนานภายในงานอีกด้วย

ชาวไทยทรงดำ หรือ *ชาวไทดำ* หรือ *ชาวโซ่ง* เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ชุมชนของชาวไทยทรงดำตั้งอยู่บริเวณวัดลาดเป้ง ตำบลนางตะเคียน จังหวัดสมุทรสงคราม ชุดพื้นบ้านประจำกลุ่มชาติพันธุ์ คือ การแต่งกายนุ่งห่มเสื้อผ้าสีดำ ผู้ชายสวมกางเกงที่เรียกว่า *ซ่ง* หรือ *ส้วง* ส่วนผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่นสีดำมีริ้วสีขาวเป็นทางยาวเรียกว่า *ผ้าซิ่นลายแตงโม* นิยมใช้เครื่องเงินเป็นเครื่องประดับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย โดยเฉพาะการใช้กระดุมเงินซึ่งมีรูปแบบอันเป็นลักษณะเฉพาะ

งานมหกรรมอาหารริมเขื่อนอัมพวาและตลาดน้ำยามเย็น

งานมหกรรมอาหารริมเขื่อนอัมพวาและตลาดน้ำยามเย็น จัดขึ้น ณ บริเวณเขื่อนหน้าที่ว่าการอำเภออัมพวา ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วงเดือนสิงหาคม

นับเป็นงานประจำปีของเทศบาลตำบลอัมพวาที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้ออาหารที่สะอาดและปลอดภัยจากแผงลอยที่ปฏิบัติถูกสุขลักษณะ ผ่านการรับรองมาตรฐานอาหารสะอาด และรสชาติอร่อย

ภายในงานฯ ยังมีกิจกรรมสาธิตการทำอาหารไทยโบราณตำรับชาวอัมพวา เช่น น้ำพริกปลาทู แกงบวน แกงบอน รวมทั้งยังสามารถชมกิจกรรมการแสดงเพื่อความบันเทิงจากศิลปินระดับประเทศ

งานลอยกระทงสายกาบกล้วยเมืองแม่กลอง

งานลอยกระทงสายกาบกล้วย เมืองแม่กลอง จัดขึ้น ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร. ๒) ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในวันลอยกระทงของทุกปี

จุดเด่นของงาน คือ การลอยกระทงสายที่ทำจากกาบกล้วย โดยเริ่มปล่อยกระทงสายตั้งแต่เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา เป็นต้นไป รวมถึงกิจกรรมอื่นเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างหลากหลาย เช่น การรำวงย้อนยุค การแสดงโขนยุวศิลปิน การแสดงหุ่นสาย การแสดงการละเล่นของเด็กไทย จัดแสดงสาธิตการแทงหยวก การประกวดกระทงสวยงาม และการประกวดนางนพมาศ

ดูที่: อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)

กระทงกาบกล้วยเมืองแม่กลอง

งานประเพณีลอยกระทงกาบกล้วยเมืองแม่กลอง เป็นประเพณีการลอยกระทงที่เป็นเอกลักษณ์

เนื่องจากตัวกระทงทำจากวัสดุท้องถิ่นเหลือใช้ คือ กาบกล้วยน้ำว้าจากต้นที่ตัดเครือแล้ว เลาะกาบออก นำไปเจียนหัวท้ายคล้ายรูปเรือ ตรงกลางปักธูปเทียนและดอกไม้ นำลอยในสายน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง โดยปล่อยกระทงให้เรียงต่อกันเป็นสาย ดูสวยงามยามค่ำคืน

งานเทศกาลลิ้นจี่และของดีเมืองแม่กลอง

งานเทศกาลลิ้นจี่และของดีเมืองแม่กลอง จัดขึ้น ณ บริเวณศาลากลางจังหวัดสมุทรสงคราม ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นประจำทุกปีช่วงปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสมุทรสงคราม รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดงานขึ้น

ภายในงานชาวสวนจะเป็นผู้จำหน่ายลิ้นจี่แก่ผู้บริโภคโดยตรง นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อ เลือกชิมลิ้นจี่ได้ตามอัธยาศัย

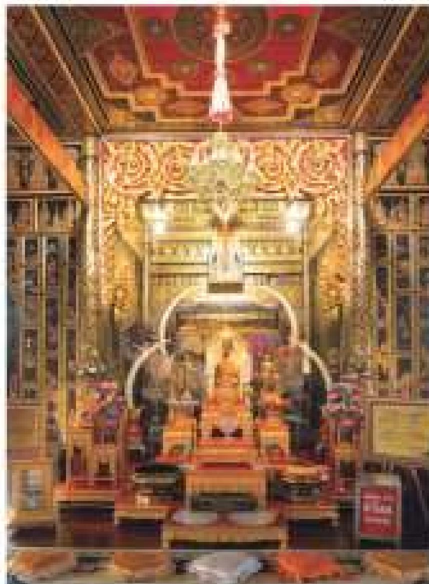
นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ให้ได้ชม ได้แก่ การประกวดธิดาลิ้นจี่ การประกวดผลผลิตทางการเกษตร การจำหน่ายลิ้นจี่ การจำหน่ายผลไม้ต่างๆ จากสวนในจังหวัดสมุทรสงคราม การจัดจำหน่ายสินค้าธงฟ้า และสินค้า OTOP

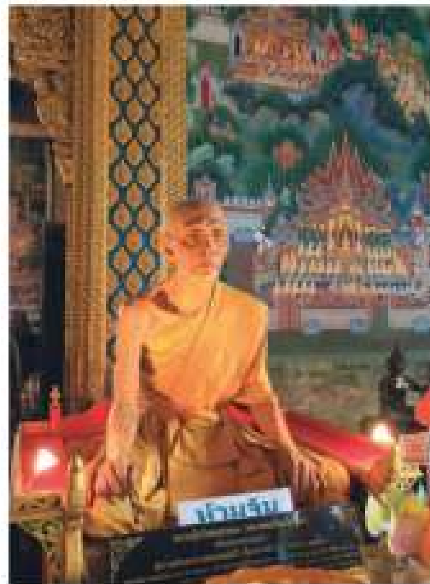
ลิ้นจี่พันธุ์ค่อม

พันธุ์ลิ้นจี่ที่เกษตรกรเมืองแม่กลองนิยมปลูกกัน คือ ลิ้นจี่พันธุ์ค่อม ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีลักษณะพิเศษ ได้แก่ เปลือกมีสีแดงคล้ำ หนามแหลมตั้ง เนื้อแห้ง เมล็ดเล็ก เนื้อหนากรอบ และข้างในเปลือกเป็นสีแดงคล้ำที่เรียกว่า ต่องขาด รสหวานติดฝาดเล็กน้อย

งานสงกรานต์-สรงน้ำหลวงพ่อเนื่องวัดจุฬามณี

งานสงกรานต์-สรงน้ำหลวงพ่อเนื่อง วัดจุฬามณี จัดขึ้น ณ วัดจุฬามณี ตำบลท่าช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นประจำทุกปี โดยมีกำหนดการดังนี้

วันที่ ๑๓ เมษายน มีการทำบุญเลี้ยงพระและก่อเจดีย์ทราย

วันที่ ๑๔ เมษายน มีพิธีทิ้งกระจาด บริจาคข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ยากไร้

วันที่ ๑๕ เมษายน ซึ่งเป็นวันสุดท้าย มีพิธีแห่รูปหล่อหลวงพ่อเนื่องให้ลูกศิษย์และผู้ศรัทธาได้สรงน้ำเพื่อความเป็นสิริมงคล

ดูที่ วัดจุฬามณี

งานสุนทราภรณ์คืนถิ่นเดิมอัมพวา

งานสุนทราภรณ์คืนถิ่นเดิมอัมพวา จัดขึ้น ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒) ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วงปลายเดือนมกราคมของทุกปี เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติแด่ครูเอื้อ สุนทรสนาน โดยคณะกรรมการอำเภออัมพวาร่วมกับเทศบาลตำบลอัมพวา มูลนิธิสุนทราภรณ์ และมูลนิธิอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์

ภายในงานมีการประกวดร้องเพลงสุนทราภรณ์ การแสดงคอนเสิร์ตสุนทราภรณ์วงใหญ่ กิจกรรมการเต้นลีลาศในบรรยากาศเย็นสบาย การจัดนิทรรศการภาพถ่ายและประวัติชีวิตของครูเอื้อ สุนทรสนาน รวมถึงการแสดงดนตรีท้องถิ่น และกิจกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับครูเอื้อจากหลายหน่วยงาน อาทิ การเปิดจำหน่ายดวงตราไปรษณียากรของครูเอื้อจากบริษัทไปรษณีย์ไทย เป็นต้น

ดูที่ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)

ดอนหอยหลอด

ดอนหอยหลอด ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นสันดอนตั้งอยู่ปากน้ำแม่กลอง เกิดจากการตกตะกอนของดินปนทราย หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า *ทรายขี้เป็ด* มีพื้นที่กว้าง ๓ กิโลเมตร ยาว ๕ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๒ แห่ง ได้แก่ *ดอนนอก* อยู่บริเวณปากอ่าวแม่กลอง และ *ดอนใน* อยู่ที่ชายหาดหมู่บ้านคู่ฝี ตำบลบางจะเกร็ง และชายหาดหมู่บ้านบางบ่อ ตำบลบางแก้ว

ดอนหอยหลอดเป็นแหล่งที่มีหอยหลอดชุกชุมที่สุดในประเทศ จึงเป็นที่มาของชื่อดอนหอยหลอด ชาวบ้านในแถบนี้จึงมีอาชีพจับหอยหลอดขาย โดยจะอาศัยช่วงเวลาที่น้ำลงจนพื้นที่ดอนโผล่พ้นน้ำทะเลขึ้นมา ชาวบ้านจึงลงไปจับหอยหลอด ซึ่งมีวิธีการจับโดยใช้มือกดบนพื้นทราย จะปรากฏฟองอากาศ และเห็นรูที่หอยหลอดอาศัยอยู่ จากนั้นจึงใช้ไม้จิ้มปูนขาวแหย่ลงไป หอยหลอดก็จะโผล่ขึ้นมาให้จับ บริเวณสันดอนหอยหลอดแห่งนี้ ยังเป็นที่อยู่อาศัยของหอยนานาชนิดอาศัย เช่น หอยลาย หอยปุ่ม หอยปากเป็ด หอยแครง แต่มีปริมาณน้อยกว่าหอยหลอด

เวลาที่เหมาะสมสำหรับการไปท่องเที่ยวดอนหอยหลอดคือ ช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม เพราะน้ำทะเลจะลดลงนานกว่าช่วงเวลาอื่น และสามารถมองเห็นสันดอนโผล่ขึ้นมาชัดเจน นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือบริเวณศาลาอาภากร (ใกล้ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์) นอกจากนี้ ยังมีร้านอาหารและร้านขายสินค้าของที่ระลึกหลายร้าน ซึ่งขายสินค้าประเภทอาหารทะเลสด-แห้ง หอยหลอดสด-แห้ง น้ำปลา กะปิ คลองโคน น้ำตาลปี๊ก น้ำตาลสด ฯลฯ

หอยหลอด

ชื่อไทย : หอยหลอด

ชื่อสามัญ : Rozer clam

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Solen regularis Dunker, 1861

เป็นหอยสองฝา อาศัยอยู่ทั่วไปบริเวณปากแม่น้ำทั้งทะเลอันดามันและอ่าวไทยในพื้นที่ที่เป็นดินโคลนปนทราย หรือทรายขี้เป็ด เปลือกที่ห่อหุ้มลำตัวเป็นรูปทรงกระบอกสีขาวอมเหลืองหรือสีเหลืองอ่อน เหมือนหลอดกาแฟ ยาว ๗-๘ เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ เซนติเมตร ส่วนปลายทั้งสองด้านมีช่องเปิดด้านหนึ่งเป็นเท้าและอีกด้านหนึ่งเป็นท่อน้ำ สำหรับกรองอาหารยื่นออกมา หอยหลอดจะขยับฝังตัวอยู่ในดินลึกประมาณ ๑-๒ นิ้ว

ดูที่ ลานตะวันรอนที่ดอนหอยหลอด/ ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚21.745 E100˚01.393

ตลาดน้ำท่าคา

ตลาดน้ำท่าคา ตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ตลาดน้ำท่าคาเป็นตลาดนัดทางน้ำเก่าแก่ของชาวบ้านท่าคาซึ่งมีอาชีพทำสวนผักผลไม้ และยังคงใช้วิถีชีวิตชาวสวนริมน้ำ ตลาดนัดจึงเป็นแหล่งค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้าของชาวบ้าน โดยมีตลาดนัดเฉพาะวันขึ้นและวันแรม ๒ ค่ำ ๗ ค่ำ และ ๑๒-๑๓ ค่ำ อันเป็นวันน้ำเกิด หมายถึงวันที่น้ำทะเลหนุนน้ำในคลองสูง (น้ำขึ้นลงน้อย) ชาวสวนมีความสะดวกในการพายเรือเข้า-ออก น้ำหนุนช่วยผ่อนแรงพายเรือและสามารถนำสินค้าบรรทุกเรือได้จำนวนมาก

ตลาดนัดเปิดค้าขายตั้งแต่เช้าตรู่ถึงใกล้เที่ยง (๖.๐๐-๑๑.๓๐ นาฬิกา) มีทั้งเรือซื้อสินค้าและเรือขายสินค้า เดิมการซื้อขายจะนำสินค้าใส่กระจาดลงเรือโดยตรงไม่มีถุงพลาสติก

ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปชม ตลาดนัดจึงได้มีการจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 28.304 E99° 59.691

ตลาดน้ำบางนกแขวก

ตลาดน้ำบางนกแขวก ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที เปิดทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา เป็นตลาดริมน้ำและมีเรือนแถวไม้อายุกว่า ๑๐๐ ปีที่ยังคงดำเนินวิถีชีวิตของตลาดโบราณ สินค้าที่ชาวบ้านนำมาขายเป็นพืชผักผลไม้จากสวนของตนเอง กุ้งแม่น้ำ ปลาทูแม่กลอง หรือผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือชมสวนริมน้ำ บ้านและอาคารเก่าที่ชาวบ้านบางนกแขวกยังคงรักษาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ดั้งเดิมไว้

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 29.766 E99˚ 55.327

ตลาดน้ำบางน้อย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 27.987 E99° 56.565

ตลาดน้ำบางน้อย ริมปากคลองบางน้อย ตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เปิดขายของในวันแรมและวันขึ้น ๓ ค่ำ ๘ ค่ำ และ ๑๓ ค่ำ และในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา

ตลาดน้ำบางน้อยเป็นตลาดน้ำที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในลุ่มน้ำแม่กลอง สินค้าส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตรสดใหม่จากชาวสวน เช่น ลิ้นจี่ มะม่วง ส้มโอ หรือพืชผักในสวนนานาชนิด และผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่ออาทิ กะปิคลองโคน มะนาวดอง เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถเดินเลียบคลองชมตลาดน้ำ และบรรยากาศบ้านเรือนเก่า ๆ ที่ยังคงรักษาไว้อย่างดี

ตลาดน้ำอัมพวา

ตลาดน้ำอัมพวา ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เปิดทุกวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๑๒.๐๐-๒๐.๐๐ นาฬิกา เป็นตลาดริมคลองอัมพวาที่ยังคงรักษาวิถีชุมชนแบบดั้งเดิม พร้อมกับพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน ริมสองฝั่งคลองเป็นอาคารร้านค้าห้องแถวเรือนไม้ที่เป็นร้านขายของหลากหลายชนิด ทั้งอาหารคาวหวาน ของใช้ หรือของที่ระลึก ที่สำคัญยังมีหลายแห่งเปิดบ้าน หรืออาคารให้เป็นที่พักริมน้ำยามค่ำคืนเพื่อให้ผู้พักแรมได้สัมผัสบรรยากาศบ้านสวนริมน้ำ และล่องเรือไหว้พระตามวัดริมน้ำ หรือจะล่องเรือชมหิ่งห้อยในตอนกลางคืนซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ วิถีชีวิตริมคลองตั้งแต่เช้าจนถึงเย็นตลอดลำน้ำจะมีแม่ค้าพายเรือขายผลไม้ พืชผักจากสวน และอาหารทะเลให้นักท่องเที่ยวนั่งกินกันริมน้ำในบรรยากาศสบาย ๆ บนบกมีร้านอาหารและตลาดพร้อมบทเพลงจากเสียงตามสายของชาวชุมชนริมคลองอัมพวา

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 25.505 E99° 57.309

ตลาดร่มหุบ

ตลาดร่มหุบอยู่ริมสถานีรถไฟแม่กลอง ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เปิดขายทุกวันตั้งแต่ ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ นาฬิกา เป็นตลาดสดริมทางรถไฟที่สถานีรถไฟแม่กลอง หรือที่เรียกกันว่าตลาดรถไฟ มีทั้งของสด ของแห้งและสินค้าหลากหลายประเภทวางขายตลอดวัน ตลาดแห่งนี้ได้ชื่อว่า ตลาดร่มหุบเพราะแผงสินค้าที่วางอยู่สองข้างทางอยู่ติดกับทางรถไฟ แต่ละร้านที่มีร่มบังแดด เจ้าของร้านจะหุบร่มลงพร้อมเพรียงกันเมื่อรถไฟวิ่งผ่าน ในแต่ละวันรถไฟจะวิ่งผ่านตลาดวันละ ๘ รอบ นับเป็นเสน่ห์ที่มีเฉพาะที่เมืองสมุทรสงครามเท่านั้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 24.444 E99° 59.957

นาเกลือ

ผลผลิตจากการทำนาเกลือ

การทำนาเกลือจะให้เกลือที่มีความเค็มประมาณ ๒๐-๒๕ ดีกรี แบ่งเป็น ๓ ชนิด คือ

เกลือขาว หรือ *เกลือตัด* เป็นเกลือที่มีคุณภาพดี *เกลือกลาง* คุณภาพต่ำลงมา และ *เกลือดำ* หรือ *เศษเกลือ*

ส่วน *ดีเกลือ* คือ เกลือที่มีรสเค็มจัดจนขม ความเค็มเกินกว่า ๒๖ ดีกรีขึ้นไป เกิดจากแสงแดดจัด ชาวนาเกลือจะไม่ชอบเพราะเกลือจะหนักและไม่ตกผลึก

เกลือจืด คือ ผลผลิตที่ได้จากขั้นสุดท้ายของการทำนาเกลือในแต่ละปี เป็นผลึกสารแคลเซียมซัลเฟตที่เหลืออยู่ในนาเกลือหลังจากที่ตักเกลือออกไปจนหมดแล้ว เกลือจืดจะเกาะตัวกันเป็นแผ่นแข็งอยู่ติดกับดิน เมื่อจะทำนาเกลือใหม่จะต้องขุดออก

นาเกลืออยู่ตำบลบางแก้วและตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ริมถนนพระราม ๒ เป็นนาเกลือพื้นที่กว้างใหญ่ที่อาศัยการทดน้ำทะเลเข้าสู่แปลงที่เตรียมไว้ล่วงหน้า ขังน้ำทะเลผึ่งแดดให้น้ำระเหยออกไปจนกลายเป็นน้ำเกลือเข้มข้น ก่อนจะตกผลึกเป็นเกลือสีเขียวนวลเต็มผืนนา เรียกว่า *ดอกเกลือ* จากนั้นชาวนาเกลือจะรวบรวมเกลือที่ได้มารวมกันเป็นกอง ๆ เพื่อเตรียมขนย้ายไปจำหน่าย กองเกลือกลางนาที่เรียงเป็นแถวจึงกลายเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้ที่รักการถ่ายภาพมักนิยมเดินทางไปบันทึกภาพอันน่าประทับใจนี้ ซึ่งจะพบเห็นได้ในช่วงฤดูแล้ง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนเมษายน เนื่องจากเป็นช่วงที่ไม่มีฝนตก ชาวบ้านจึงนิยมทำนาเกลือในช่วงเวลาดังกล่าว

บ้านดนตรี

บ้านดนตรี ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านดนตรีไทยที่สำคัญ โดยเฉพาะ ระนาด ซอ จะเข้ เป็นต้น

วันธรรมดามีการเรียนการสอนดนตรีไทยให้แก่นักเรียนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนวันเสาร์และวันอาทิตย์เปิดสอนให้แก่ผู้สนใจทั่วไปและนักเรียนที่มาจากต่างจังหวัด ในแต่ละหลักสูตรจะสอน ๒๐ ครั้ง ค่าบริการ ๓๐๐ บาทต่อคน เมื่อเรียนตามหลักสูตรของบ้านดนตรีจบแล้วต้องสอบได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่วางไว้ บ้านดนตรีจึงจะมอบวุฒิบัตรให้เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันการผ่านหลักสูตรการเรียนดนตรีจากบ้านดนตรี จังหวัดสมุทรสงคราม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 25.301 E99˚ 57.067

บ้านแมวไทยโบราณ

บ้านแมวไทยโบราณ ตำบลแควอ้อม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นเรือนอนุรักษ์แมวไทยโบราณ ที่เกิดจากการรวมตัวกันของผู้นิยมเลี้ยงแมวไทย ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์แมวไทยที่มีคุณสมบัติเด่นของแมวสยามให้สืบสายพันธุ์ต่อไป รวมทั้งยังช่วยเผยแพร่ความรู้คุณลักษณะที่ถูกต้องเกี่ยวกับแมวไทย สนับสนุนด้านการวิจัยค้นคว้า เพาะและขยายพันธุ์แมวไทยสายพันธุ์ต่างๆ ภายในบ้านมีเรือนเพาะเลี้ยงแมวไทยและกรงเลี้ยงแมวไทยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 23.136 E99˚ 55.762

แมวพันธุ์ขาวมณี หรือขาวปลอด

เป็นแมวไทยพันธุ์โบราณที่กำเนิดช่วงต้นรัตนโกสินทร์ตอนต้น แมวพันธุ์ขาวมณีนั้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงโปรดปรานอย่างมาก พระองค์ได้ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงอย่างแพร่หลายทั้งในราชสำนัก วัง และขุนนางน้อยใหญ่

ลักษณะเด่นของแมวพันธุ์นี้ คือ ขนสั้นนุ่ม ผิวกายเรียบ ขาเรียวยาว หัวกลมโต หน้าผากแบนใหญ่ หูใหญ่และตั้งตรง จมูกสั้น ดวงตารีนัยน์ตาสีฟ้า หรือเหลืองอำพัน หางงอยและสั้น

ปัจจุบันแมวไทยพันธุ์นี้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแมวพันธุ์แท้ รวมถึงมีการประกวดในระดับสากลด้วย

พิพิธภัณฑ์ขนมไทย

พิพิธภัณฑ์ขนมไทย ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ในอาคารอเนกประสงค์เทศบาลตำบลอัมพวา เพื่อสร้างองค์ความรู้ และสืบสานความรู้เกี่ยวกับขนมไทย ในอาคารมีการจัดแสดงขนมไทยแยกประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ขนมในสมัยสุโขทัย เช่น ไข่กบ (เม็ดแมงลัก) นกปล่อย (ลอดช่อง) บัวลอย (ข้าวตอก) อ้ายตื้อ (ข้าวเหนียวดำ) และขนมต้มขาว-ต้มแดง เป็นขนมในพิธีพราหมณ์ เป็นต้น

ขนมในสมัยอยุธยา ที่ได้รับอิทธิพลมาจากโปรตุเกส เช่น ทองหยอด ฝอยทอง และขนมหม้อดิน เป็นต้น

ขนมในชวดโหล เช่น กรอบเค็ม ถาดั่ว ขนมกง ทองม้วน ขนมข้าวตู ขนมข้าวตัง ขนมข้าวตอกตั้ง และถั่วทอด เป็นต้น

ขนมในรถเข็น ขนมแห้งกินง่าย นิยมห่อใบตอง หรือใส่กระทงใบตอง ไม่ต้องมีภาชนะ เช่น เปียกปูน บ้าบิ่น ขนมชั้น ตะโก้ กล้วยไข่เชื่อม ข้าวเกรียบปากหม้อ สาคูไส้หมู และสังขยา เป็นต้น

ขนมมงคล ในงานพิธีมงคลของไทย นำไปใช้ประกอบเครื่องคาวหวาน ถวายพระ เลี้ยงแขก วันงานพิธีมงคลต่าง ๆ เช่น งานมงคลสมรส งานบวช หรืองานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

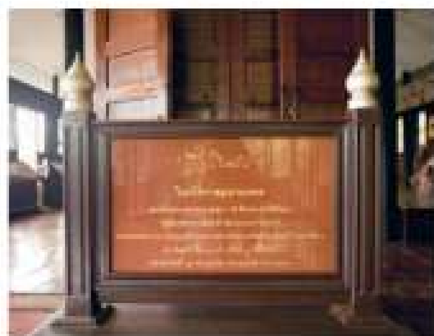
ขนมในหาบ เช่น ขนมปลากริม ข้าวต้มมัด ขนมกล้วยนึ่ง ขนมสอดไส้ ขนมตาล และไข่หงส์ เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 25.505 E99° 57.309

พิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร

พิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร วัดเขายี่สาร ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยชาวบ้านช่วยกันเก็บรวบรวมอุปกรณ์เครื่องใช้โบราณจากวัดเขายี่สารและรับบริจาคสิ่งของต่าง ๆ จากชาวบ้านในชุมชนยี่สาร มาจัดแสดงให้ผู้ที่สนใจได้ชม และได้ขออนุญาตจากวัดเขายี่สารใช้พื้นที่ใต้ถุนศาลาการเปรียญเป็นสถานที่จัดแสดง

การจัดแสดงชั้นล่าง นำเสนอวิถีชีวิตของคนยี่สารที่เป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมป่าชายเลน ลักษณะภูมิศาสตร์จึงมีส่วนเข้ามากำหนดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนยี่สารอย่างมาก สิ่งของที่จัดแสดงเป็นของที่ชาวบ้านนำมามอบให้พิพิธภัณฑ์ เช่น เข็มฉีดยาโบราณ หม้อดินเผา รางบดยา เป็นต้น ชั้นบนจัดแสดงเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ความเชื่อความศรัทธาของคนยี่สารที่มีต่อพ่อปู่ศรีราชา สิ่งของและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

คำว่า *ยี่สาร* หมายความว่า *ตลาด* ซึ่งเพี้ยนมาจากคำว่า *ปสาน* ซึ่งมาจากคำว่า *บาซาร์* (Bazaar) ในภาษาเปอร์เซีย เชื่อกันว่าเป็นหมู่บ้านที่มีอายุเก่ากว่า ๑๐๐ ปี ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น หรือราวพุทธศตวรรษที่ ๒๐ ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีบริเวณเขายี่สารมีเวิ้งน้ำเรียกว่า อู่เรือสำเภา สันนิษฐานว่าสถานที่แห่งนี้เป็นที่พักเรือสำเภาเส้นทางน้ำที่สำคัญของชุมชนในการเดินทางจากกรุงศรีอยุธยาผ่านแม่กลองไปเพชรบุรี อีกทั้งเป็นเส้นทางการค้าออกสู่ทะเลไปยังประเทศต่าง ๆ เช่น จีน อินเดีย และยุโรป เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13 ̊ 18.079 E99 ̊ 54.168

พิพิธภัณฑ์บ้านครูเอื้อ สุนทรสนาน

พิพิธภัณฑ์บ้านครูเอื้อ สุนทรสนาน ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จัดตั้งโดยมูลนิธิสุนทราภรณ์ ตัวพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่บนเรือนไม้โบราณริมคลองอัมพวา อันเป็นถิ่นกำเนิดของครูเอื้อ สุนทรสนาน

ภายในจัดแสดงนิทรรศการ ประวัติผลงานของครูเอื้อ รวมถึงเป็นศูนย์ข้อมูลในการค้นคว้าเรื่องราวเพลงสุนทราภรณ์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสำหรับผู้ที่สนใจ โดยสามารถเข้าไปนั่งฟังเพลงเก่าและอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับเพลงสุนทราภรณ์ได้ นอกจากนี้ ยังจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวของครูเอื้อและภาพเก่าที่หาชมได้ยาก อีกทั้งมีการจำหน่ายของที่ระลึกและผลงานเพลงของครูเอื้อ สุนทรสนาน

พิพิธภัณฑ์บ้านครูเอื้อ สุนทรสนาน นับเป็นส่วนหนึ่งในโครงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอัมพวาของมูลนิธิชัยพัฒนา ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม-ราชกุมารี อีกด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 25.505 E99˚ 57.309

ประวัติครูเอื้อ

ครูเอื้อ สุนทรสนาน (๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๓-๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๔) เป็นทั้งนักร้อง นักประพันธ์เพลง และผู้ก่อตั้งวงดนตรีสุนทราภรณ์ ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ร่วมก่อตั้งสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้าจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐ และองค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ประกาศยกย่องครูเอื้อ สุนทรสนาน เป็นบุคคลสำคัญของโลกสาขาวัฒนธรรมดนตรีไทยสากล เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ วาระครบรอบ ๑๐๐ ปีชาตกาล

พิพิธภัณฑ์อนันต์ชัยไทยโบท

พิพิธภัณฑ์อนันต์ชัยไทยโบท ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นสถานที่จัดแสดงเรือไทยจำลองประเภทต่าง ๆ ที่เคยใช้อยู่ตามสายน้ำในประเทศ

เรือไทยจำลองทั้งหมดเป็นฝีมือของนายอนันต์ชัย ชุนมิตินันท์ โดยได้จำลองมาจากเรือที่มีอยู่จริงครบทุกสัดส่วน ส่วนใหญ่ทำจากไม้สัก มีมากกว่า ๒๐ ชนิด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น เรือสำเภา เรือสำปั้น เรือฉลอม เรือป๊าบ เรือพาย เรือบด เรือผีหลอก เรือข้างกระดาน เรือหมู และเรือเอี้ยมจุ๊น เป็นต้น โดยจำลองให้เรือแต่ละลำมีขนาดใกล้เคียงกันเพื่อความสวยงาม ผิดจากความจริงที่เรือแต่ละประเภทจะมีขนาดที่แตกต่างกันไป

พิพิธภัณฑ์อนันต์ชัยไทยโบทยังจำหน่ายเรือจำลอง และมีการจัดมุมกิจกรรมสำหรับเด็ก ๆ ได้ระบายสีเรือตามแบบที่ชอบ รวมทั้งสอนให้ประดิษฐ์เรือเล็กจำลองโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

เรือไทยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทตามฐานะของเรือคือ เรือหลวง และเรือราษฎร

เรือหลวง คือ เรือที่ใช้ภายในราชสำนัก ได้แก่ เรือพระราชพิธีในกระบวนพยุหยาตราชลมารค และเรือพระที่นั่งกิ่ง เป็นต้น

ส่วนเรือราษฎร คือ เรือทั่วไปที่ใช้ตามแม่น้ำลำคลอง ซึ่งแบ่งเป็นเรือขุดและเรือต่อ และสามารถแบ่งตามแหล่งที่ใช้ออกได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) เรือแม่น้ำ เป็นเรือที่ใช้สัญจรในแม่น้ำลำคลอง เป็นเรือขุด หรือเรือต่อ ได้แก่ เรือมาด เรือหมู เรือพายม้า เรือม่วง เรือสำปั้น เรืออีแปะ เรืออีโปง เรือบด เรือป๊าบ เรือชะล่า เรือเข็ม เรือสำปันนี เรือเป็ด เรือผีหลอก เรือเอี้ยมจุ๊น เรือข้างกระดาน เรือกระแชง เรือยาว และเรือมังกุ เป็นต้น ๒) เรือทะเล เป็นเรือที่ใช้สัญจรทางทะเลและเลียบชายฝั่ง เป็นเรือต่อ ได้แก่ เรือฉลอม เรือฉลอมท้ายญวน เรือเป็ดทะเล เรือกุแหละ หรือเรือกุไหล่ เรือโป๊ะ เรือสำเภา และเรือปู เป็นต้น และยังมีเรือประเภทที่ต้องใช้กำลังช่วยแล่น เช่น เรือพาย เรือกรรเชียง เรือแจว เรือโล้ เรือถ่อ เรือใบ เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 25.506 E99° 57.309

แม่น้ำราชบุรี เบญจสุทธิคงคา

แม่น้ำราชบุรี เบญจสุทธิคงคา ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นแม่น้ำบริเวณคลองสามแยกหน้าวัดดาวดึงส์ ที่เกิดจากลำคลองสามสายไหลมาบรรจบกันคือ คลองผีหลอก คลองอัมพวา และคลอง-ดำเนินสะดวก ก่อนจะไหลลงสู่แม่น้ำแม่กลอง พื้นที่บริเวณนี้เป็นวังน้ำวนที่มีระดับน้ำลึกและเชี่ยวกว่าที่อื่นๆ จึงได้กำหนดให้เป็นจุดตักน้ำศักดิ์สิทธิ์ของแม่น้ำราชบุรี

แม่น้ำราชบุรีถือเป็นแม่น้ำสำคัญ ๑ ใน ๕ ของไทย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา (จากจังหวัดอ่างทอง) แม่น้ำเพชรบุรี (จากจังหวัดเพชรบุรี) แม่น้ำบางปะกง (จากจังหวัดนครนายก) แม่น้ำป่าสัก (จากจังหวัดสระบุรี) และแม่น้ำราชบุรี (จากจังหวัดสมุทรสาคร) อันเป็นที่มาของเบญจสุทธิคงคาที่จะนำไปใช้ในการประกอบพิธีมหามงคลต่างๆ

มีประวัติบันทึกถึงความสำคัญของเบญจ-สุทธิคงคาว่า เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสต้น ณ คลองอัมพวา ได้เสด็จมาประทับยังศาลาการเปรียญวัดดาวดึงส์ โดยได้สรงน้ำในคลองสามแยก ทั้งยังใช้น้ำดังกล่าวเพื่อประกอบการทำเครื่องเสวย ชาวบ้านในละแวกนั้นจึงถือว่าน้ำที่คลองสามแยกหน้าวัดดาวดึงส์แห่งนี้เป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ มีการอัญเชิญมาใช้เพื่อประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 26.547 E99˚ 58.083

การเสด็จประพาสต้น

การเสด็จประพาสต้นของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มีด้วยกัน ๒ ครั้ง คือ เมื่อ ร.ศ. ๑๒๓ หรือ พ.ศ. ๒๔๔๗ และ ร.ศ. ๑๒๕ หรือ พ.ศ. ๒๔๔๙

ครั้งแรกเสด็จประพาสต้น ณ คลองอัมพวาและวัดดาวดึงส์ เสด็จฯ ทางชลมารคและทางรถไฟเป็นหลัก เริ่มต้นจากพระราชวังบางปะอิน ผ่านจังหวัดปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพฯ ธนบุรี สมุทรสาคร ราชบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี อ่างทอง และพระนคร-ศรีอยุธยา กลับสู่บางปะอิน แล้วเสด็จโดยทางรถไฟกลับสู่กรุงเทพฯ

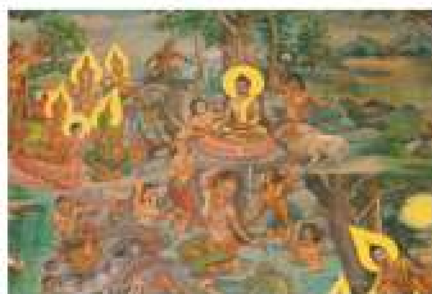
ส่วนการเสด็จ ประพาสต้นครั้งที่สอง ได้เสด็จฯ ทอดพระเนตรวัดพวงมาลัย อำเภอเมืองสมุทรสงคราม ตลาดคลองอัมพวา วัดดาวดึงส์ บ้านกำนันจันอำเภออัมพวา จากนั้นเสด็จฯ กลับที่ประทับแรมเมืองสมุทรสงครามผ่านทางคลองแม่กลอง

วัดแก่นจันทร์เจริญ

วัดแก่นจันทร์เจริญ ตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม แต่เดิมเคยเป็นบ้านของพระยาดาราและคุณหญิงปิ่น ต่อมาได้ถวายที่ดินเพื่อสร้างวัด โดยคณะสงฆ์และประชาชนได้ร่วมกันสร้างจนวัดแก่นจันทร์เจริญมีความเจริญรุ่งเรือง จนเมื่อเวลาผ่านไปวัดได้ทรุดโทรมลง กำนันสดจึงได้นิมนต์หลวงพ่อโห้ วัดตะโหนดรายมาเป็นเจ้าอาวาส ซึ่งต่อมาท่านได้รับสมณศักดิ์เป็นพระครูสุนทรสุตกิจ คอยจัดการดูแลและบูรณปฏิสังขรณ์จนวัดกลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง

ภายในวัดมีพระพุทธรูปปูนปั้นลงรักปิดทองที่ชาวบ้านนับถือประดิษฐานในโบสถ์หลังเก่าหลายองค์ พระประธานในโบสถ์หลังใหม่ ที่มีพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรีรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๙ เรียงกันตามลำดับ

พระครูสมุทรสุตกิจ หรือหลวงปู่โห้

อดีตเจ้าอาวาสวัดแก่นจันทร์เจริญ ผู้ริเริ่มการจัดประเพณีตักบาตรขนมครกขึ้น ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ และจัดสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ประเพณีตักบาตรขนมครกได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของงานประเพณีจังหวัดสมุทรสงคราม

คู่ที่	งานประเพณีตักบาตรขนมครก-น้ำตาลทราย
พิกัดภูมิศาสตร์	N13° 26.833 E99° 57.124

วัดเขายี่สาร

วัดเขายี่สาร ตำบลเขายี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ภายในมีวิหารสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนปลายตั้งอยู่บนยอดเขา ลักษณะทรงเรือสำเภาฐานแอ่นโค้ง ภายในประดิษฐานรอยพระพุทธบาทสี่รอย มีมณฑปไม้สักลงรักปิดทองลวดลายประณีตวิจิตร หน้าบันประตูวิหารแกะสลักลวดลายงดงาม กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ รวมทั้งโบสถ์ที่ตกแต่งด้วยลายปูนปั้นซึ่งเป็นผลงานของช่างสำรวย เอมโอษฐ์ ช่างปูนปั้นที่มีชื่อชาวเมืองเพชรบุรี บานหน้าต่างมีภาพเขียนเป็นตัวละครในพงศาวดารจีนเรื่อง ห้องสิน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 18.079 E99˚ 54.168

ห้องสิน พงศาวดารสำคัญของจีน

พงศาวดารจีนเรื่องห้องสินมีการแปลเป็นภาษาไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ และมีการพิมพ์เป็นเล่มครั้งแรกโดยโรงพิมพ์หมอบรัดเลย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๓ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำสงครามระหว่างพระเจ้าติวอ๋องแห่งเมืองจิวไก๋กับพระเจ้าบูอ๋องแห่งเมืองไซรกี มหายุทธครั้งนั้นยืดเยื้อหลายปี ทั้งสองฝ่ายต่างมีทหารเอกที่เป็นเซียน สัตว์ประหลาด และมนุษย์มากมาย ท้ายที่สุดเมื่อพระเจ้าติวอ๋องทรงแพ้สงครามจึงทรงปลงพระชนม์ในกองไฟ พระเจ้าบูอ๋องเข้ายึดเมืองจิวไก๋ได้ จากนั้นจึงเสด็จฯ กลับไปเมืองไซรกี หลังเสร็จศึกแล้ว เกียงจูแหยแม่ทัพใหญ่ของพระเจ้าบูอ๋องได้ประกอบพิธีเรียกดวงวิญญาณแม่ทัพนายกองของทั้งสองฝ่ายแล้วประกาศยกย่องผู้วายชนม์ทั้งหลายให้เป็นเทวดาอารักษ์ตามความดีความชอบที่เคยกระทำมา

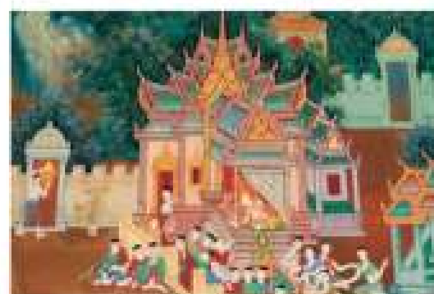
วัดจุฬามณี

วัดจุฬามณี ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม สร้างขึ้นสมัยอยุธยาตอนปลาย ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง บริเวณหลังวัดเดิมเป็นนิวาสสถานของสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ (คุณนาก) พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ และสมเด็จพระศรีสุริเยนทรามาตย์ (คุณบุญรอด) พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒

วัดจุฬามณีเป็นสถานที่พระราชสมภพของพระชนก-ชนนีของสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ และเป็นสถานที่ประสูติของสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๑ และสมเด็จพระศรีสุริเยนทรามาตย์ พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๒ กล่าวกันว่าเป็นถิ่นกำเนิดราชินิกุลบางช้าง

นอกจากนี้ วัดจุฬามณียังเป็นที่ประทับชั่วคราวของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และเป็นสถานที่ประสูติของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒

ภายในวัดมีโบสถ์จัตุรมุข ซึ่งมีภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในเล่าเรื่องพระพุทธประวัติฝีมือของจิตรกร นิตยา ศักดิ์เจริญ ซึ่งใช้เวลาในการวาดนาน ๖ ปี นับเป็นงานชิ้นเอกที่ทรงคุณค่างานหนึ่งในยุครัตนโกสินทร์ ผลงานที่ทรงคุณค่า ได้แก่ ภาพไตรภูมิ ซึ่งอยู่ด้านหลังพระประธานซึ่งมีความประณีตสวยงามมาก

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚25.564 E99˚57.940

วัดเจริญสุขารามวรวิหาร (วัดบางนกแขวก)

วัดเจริญสุขารามวรวิหาร ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ชาวบ้านเรียกวัดกลางคลอง หรือวัดต้นชมพู่ ตั้งอยู่ริมคลองดำเนินสะดวก

เดิมเป็นวัดร้าง ต่อมาได้รับการบูรณะให้เป็นวัดใหม่อีกครั้ง จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๒ หลวงพ่ออาจ (ชาวบ้านเรียกว่าหลวงพ่อตามิด) จากวัดบางคนทีในมาเป็นเจ้าอาวาส ต่อมามีการสร้างประตูกั้นน้ำ คือ ประตูน้ำบางนกแขวกขึ้น ชาวบ้านจึงเรียกชื่อวัดนี้ว่า *วัดบางนกแขวก* ภายหลังเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น *วัดเจริญสุขาราม* ภายในวัดประดิษฐานหลวงพ่อโต พระพุทธรูปศิลาแลงปางมารวิชัย นับเป็นพระพุทธรูปศิลาแลงองค์ใหญ่ที่สุดในลุ่มน้ำแม่กลองที่ชาวบ้านให้ความเคารพศรัทธา

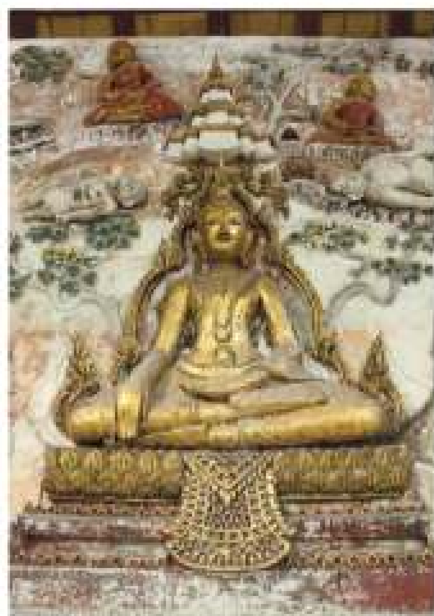
นอกจากนี้ ข้างวัดยังมีตลาดน้ำบางนกแขวก มีจุดเด่น คือ ท่าน้ำเป็นเขตอภัยทาน มีฝูงปลาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะปลาตะเพียนเงินและปลาตะเพียนทอง และมีบริการล่องเรือชมวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองด้วย

ดูที่ ตลาดน้ำบางนกแขวก

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 24.809 E99˚ 58.422

วัดบางกะพ้อม

วัดบางกะพ้อม ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม สร้างปลายสมัยอยุธยา

ตามตำนานของวัดเล่าว่า มีสามีภรรยาคู่หนึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณนี้ ดำรงชีพด้วยการสานกระพ้อม (ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่สำหรับใส่ข้าวเปลือก ก้นและปากสอบ ตรงกลางป่อง) วันหนึ่งมีกองทหารพม่ายกทัพมาปล้นบ้านเรือนราษฎรในเมืองสมุทรสงครามจุกใต่มาจนถึงบ้านสามีภรรยาคู่นี้ขณะที่สานกะพ้อมอยู่ เมื่อได้ยินเสียงทหารพม่าก็ตกใจจึงเข้าไปแอบในกระพ้อม และได้อธิษฐานว่าถ้ารอดชีวิตจะยกบ้านเรือนที่ดินสร้างวัด เมื่อทหารพม่ากลับไปแล้ว ทั้งคู่พบว่าทรัพย์สินไม่เสียหายและตัวเองก็ปลอดภัย จึงเกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า จึงได้บริจาคที่ดินและบ้านเรือนเพื่อสร้างวัดและตั้งชื่อว่า *วัดบังกระพ้อม* ต่อมาเพี้ยนเป็น *วัดบางกะพ้อม*

ภายในวัดมีวิหารเก่า ประดิษฐานรอยพระพุทธบาทจำลองขนาดใหญ่ สี่รอย ผนังตกแต่งด้วยภาพปูนปั้น และจิตรกรรมเล่าเรื่องรอยพระพุทธบาทที่ประดิษฐานในสถานที่สำคัญต่าง ๆ เล่ากันว่า เจ้านายในราชวงศ์จักรีองค์หนึ่งในรัชสมัยรัชกาลที่ ๒ คือผู้สร้างวิหารแห่งนี้ขึ้น พระองค์ทรงผนวชและจำพรรษาอยู่วัดนี้จนได้เป็นเจ้าอาวาส วิหารเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนมีอิทธิพลของสถาปัตยกรรมจีนคล้ายศิลปะพระราชนิยมในสมัยรัชกาลที่ ๓ อีกทั้งยังมีวิหารหลวงพ่อคง ประดิษฐานรูปหล่อหลวงพ่อคง อดีตเจ้าอาวาสวัดบางกะพ้อม พระอริยสงฆ์ชื่อดังแห่งจังหวัดสมุทรสงคราม และเป็นที่รู้จักของพุทธศาสนิกชนชาวไทยที่มีความสนใจเรื่องวัตถุมงคล

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 24.797 E99˚ 57.781

วัดบางกุ้ง

วัดบางกุ้ง ตำบลบางกุ้ง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นวัดเก่าสมัยอยุธยา มีประวัติศาสตร์ จากคำบอกเล่าของบรรพบุรุษของพระอธิการบุญยิ่ง อดีตเจ้าอาวาสวัดโบสถ์ซึ่งเป็นชาวบางกุ้งว่า ผู้สร้างวัดบางกุ้ง คือ ครอบครัวของเศรษฐีทอง โดยเศรษฐีทองเป็นผู้สร้างวัดโบสถ์ ภรรยาหลวงสร้างวัดบางกุ้งใหญ่ และภรรยาน้อยสร้างวัดบางกุ้งน้อย

วัดโบสถ์และวัดบางกุ้งใหญ่ยังคงสภาพให้เห็นอยู่จนทุกวันนี้ เนื่องจากมีต้นโพธิ์ต้นไทรช่วยค้ำไว้ ภายในโบสถ์มีพระประธานเป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ลงรักปิดทอง ขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกว่า *หลวงพ่อนิลมณี* หรือ*หลวงพ่อดำ* และมีจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาตอนปลายที่เล่าเรื่องพระพุทธประวัติ

ส่วนวัดบางกุ้งน้อยทรุดโทรมไปตามกาลเวลากระทั่งกลายเป็นวัดร้าง คงเหลือแต่เฉพาะโบสถ์ตั้งอยู่บนเนินดินกลางค่ายบางกุ้ง ปัจจุบันศาสนสถานที่เหลืออยู่รวมกันเรียกว่า

คู่ที่ ค่ายบางกุ้ง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚26.751 E99˚56.552

วัดบางแคน้อย

วัดบางแคน้อย ตำบลแควอ้อม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำแม่กลอง สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๑ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โดยคุณหญิงจุ้ย (น้อย) วงศาโรจน์

เดิมโบสถ์ของวัดสร้างบนแพไม้ไผ่ผูกไว้กับต้นโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ต่อมาพระอธิการรอด เจ้าอาวาสองค์ที่ ๒ ได้สร้างโบสถ์หลังใหม่บนดินแทนหลังเดิมที่อยู่บนแพเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๘

ปัจจุบันโบถส์วัดบางแคน้อยได้รับการบูรณะเป็นโบสถ์ไม้สัก แกะสลักหน้าบันด้านหน้าและด้านหลัง ส่วนคันทวยหรือไม้ค้ำยันชายคาด้านนอกเป็นไม้โมกแกะสลักอย่างสวยงาม ภายในประดับตกแต่งด้วยไม้แกะสลักฝีมือประณีตโดยใช้ภาพวาดของ ส. ธรรมภักดี เป็นต้นแบบ บนเพดานแกะสลักเป็นลายดอกพุดตานขนาดใหญ่เล็กสลับกันไป ผนังด้านหลังพระประธานแกะสลักเป็นเรื่องราววิถีชีวิตและงานอาชีพของชาวสมุทรสงครามช่วง พ.ศ. ๒๔๘๐ เช่น ตลาดน้ำ การทำน้ำตาลมะพร้าว บ้านเรือนทรงไทยริมน้ำตลอดจนเรือชนิดต่างๆ ที่เห็นตามลุ่มน้ำแม่กลอง เช่น เรือกลไฟ เรือใบ เรือแจว เป็นต้น ส่วนผนังด้านซ้ายและขวาแกะสลักเป็นภาพเล่าเรื่องทศชาติ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 25.969 E99° 56.854

วัดบางแคใหญ่

วัดบางแคใหญ่ ตำบลแควอ้อม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๗

ภายในวัดมีโบสถ์เก่าอายุกว่า ๑๕๐ ปี ด้านหน้ามีเจดีย์เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ศิลปะสมัยอยุธยาตอนปลาย ส่วนพระประธานในโบสถ์เป็นพระพุทธรูปศิลาแลงปางมารวิชัย มีธรรมเจดีย์ ๗ องค์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๕ มีกำแพงแก้วล้อมรอบ

กุฏิสงฆ์มีภาพจิตรกรรมฝาผนังเขียนด้วยสีฝุ่นผสมกาว เขียนขึ้นในสมัยสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ เล่าเรื่องสงครามไทยกับพม่า สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และภาพวิถีชีวิตของชาวบ้านในสมัยนั้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 25.791 E99˚ 56.748

วัดประดู่

วัดประดู่ ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นวัดโบราณที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้เคยเสด็จประพาสต้นทางชลมารคมาที่วัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ เนื่องด้วยทรงมีพระราชศรัทธาต่อหลวงปู่แจ้ง เจ้าอาวาสวัดประดู่ ในครั้งนั้น พระองค์ได้ประทับเสวยพระกระยาหารเช้าที่วัดประดู่ รวมทั้งทรงถวายเครื่องราชศรัทธาธรรมที่สำคัญและทรงคุณค่า ซึ่งวัดประดู่ยังคงเก็บรักษาไว้จวบจนทุกวันนี้ และจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์เครื่องราชศรัทธา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเครื่องราชศรัทธาธรรมและรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติสืบต่อไป

ภายในพิพิธภัณฑ์เก็บรักษาเครื่องราชศรัทธาธรรมต่างๆ มากมาย อาทิ พระแท่นบรรทม พัดรองที่ระลึกปิกภาพอักษรพระปรมาภิไธยย่อ จปร. และพัดรองที่ระลึกงานนารายณ์ทรงครุฑ พร้อมปอกหลังสำหรับคลุมตู้เล็กและตู้ทึบ ปิ่นโต บาตรพร้อมฝาบาตรไม้ฝังมุกอักษรย่อ สพปมจ. ซึ่งย่อมาจากคำว่า สมเด็จพระปรมินทรามหาจุฬาลงกรณ์ กาน้ำทองแดงประดับตราพระราชสัญลักษณ์ ที่ใส่ยาฉุน ถาดใส่ของ ตะเกียงเจ้าพายุ และนาฬิกาปารีส เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 25.546 E99° 53.331

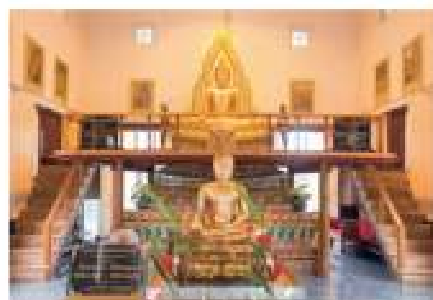

วัดปราโมทย์

วัดปราโมทย์ ตำบลบ้านปราโมทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นวัดเก่าร้างมานาน จนกระทั่งพระครูวิมลเกียรติได้มาปฏิสังขรณ์และดำเนินการก่อสร้างขึ้นใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ จนแล้วเสร็จ

ศาสนสถานสำคัญ ได้แก่ อุโบสถหลังใหม่ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาแลงเก่าแก่ปางสมาธิที่ได้อัญเชิญมาจากวัดอินประเสริฐปากง่าม และได้ถวายนามใหม่ว่า พระอินทรประเสริฐ ส่วนวิหารยอดมณฑปประดิษฐานพระศรีอริยเมตไตรย์ พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนให้ความเคารพสักการะ และถวายนามว่า หลวงพ่อโต วัดปราโมทย์ ยังได้ชื่อว่าเป็นวัดที่มีการจัดภูมิทัศน์ได้อย่างสวยงามอีกด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 27.984 E99˚ 53.535

วัดเพชรสมุทรวรวิหาร (วัดบ้านแหลม)

วัดเพชรสมุทรวรวิหาร หรือวัดบ้านแหลม ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เดิมชื่อว่า วัดศรีจำปา เป็นวัดโบราณสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง สมัยอยุธยา นับเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองสมุทรสงคราม มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ แต่ละวันจะมีผู้ศรัทธาจากทุกสารทิศมากราบนมัสการอย่างเนืองแน่น จนมีการเปรียบเปรยว่า หากใครมาสมุทรสงคราม หรือเมืองแม่กลองแล้วไม่ได้นมัสการหลวงพ่อบ้านแหลม ถือว่าคนนั้นมาไม่ถึงเมืองแม่กลอง

หลวงพ่อบ้านแหลมเป็นพระพุทธรูปสำริด ปางอุ้มบาตร ประดิษฐานอยู่ในโบสถ์ ตอนที่พบองค์พระ ปรากฏว่าบาตรที่อุ้มอยู่ได้สูญหายไป สมเด็จพระปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างบาตรแก้วสีน้ำเงินถวายเพื่อเป็นพุทธบูชา อีกทั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงมีพระราชศรัทธาหลวงพ่อบ้านแหลมอย่างมาก จึงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าดิ้นทองแด่หลวงพ่อวัดบ้านแหลม ปัจจุบันทางวัดได้จัดแสดงไว้ในพระอุโบสถ และในวันสำคัญ เช่น วันสงกรานต์ วันทอดกฐินพระราชทาน ซึ่งทางวัดจะนำผ้าดิ้นทองพระราชทานออกมาประดับองค์หลวงพ่อบ้านแหลม

พระพุทธรูปห้าพี่น้อง

มีตำนานเล่าสืบกันมาว่า หลวงพ่อวัดตะเครา เมืองเพชรบุรี กับหลวงพ่อวัดบ้านแหลม เมืองสมุทรสงคราม เป็นพระพุทธรูปสองพี่น้องที่พากันลอยน้ำมาจากทางเหนือ บ้างก็ว่ามาด้วยกันสามพี่น้อง ได้แก่ หลวงพ่อพุทธโสธร เมืองฉะเชิงเทราด้วย บางตำนานก็ว่ามีสี่พี่น้อง นับรวมหลวงพ่อวัดบางพลี เมืองสมุทรปราการด้วยอีกองค์หนึ่ง ขณะที่บางตำนานก็เล่าว่ามีห้าองค์ คือ หลวงพ่อวัดไร่ขิง เมืองนครปฐม พระพุทธรูปทั้งห้าองค์นี้ เป็นที่เคารพศรัทธาของคนทั่วไปจนมีชื่อเสียงโด่งดังทั้งในประเทศและต่างประเทศ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 24.560 E99° 59.913

วัดภุมรินทร์กุฎีทอง

วัดภุมรินทร์กุฎีทอง ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ตรงข้ามอุทยานพระบรมราชานุสรณ์สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เดิมชื่อวัดภุมรินทร์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗

ภายในวัดมีกุฎีเรือนไม้สักทองขนาดใหญ่ ลงรักปิดทองสวยงาม กุฎีทองหลังนี้เป็นกุฎีที่สมเด็จพระชนกของสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ พระมเหสีในรัชกาลที่ ๑ ทรงสร้างถวายวัดบางนางลี่น้อยไว้แต่เดิม และมีเครื่องใช้ส่วนพระองค์ถวายไว้ที่วัดนี้ด้วย

วัดภุมรินทร์กุฎีทองนี้ แต่เดิมมีวัดบางลี่ตั้งอยู่ใกล้กันสองวัด วัดหนึ่งอยู่ริมฝั่งน้ำตอนเหนือ เรียกว่า วัดบางลี่บน ซึ่งเป็นที่ตั้งของกุฎีทอง และวัดบางลี่ล่าง แต่วัดบางลี่บนถูกน้ำเซาะตลิ่งพังลงเรื่อยๆ พ.ศ. ๒๔๕๖ พระอธิการเกื้อ เจ้าอาวาสวัดภุมรินทร์ จึงย้ายกุฎีทองของวัดบางลี่มาสร้างรวมไว้

วัดภุมรินทร์จึงได้มีชื่อเรียกในเวลาต่อมาว่า วัดภุมรินทร์กุฎีทอง ต่อมาได้บูรณะกุฎีทองครั้งใหญ่ มีการเพิ่มช่อฟ้า ใบระกา และหางหงส์เข้าไป

สมเด็จพระอมรินทรามาตย์ พระนามเดิมคือ นาก ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๒๘๐ ณ บ้านบางช้าง ตำบลอัมพวา อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

พระชนกชื่อ ทอง พระชนนีชื่อ สั้น ทรงเป็นอัครมเหสีในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ และเป็นพระบรมราชินีพระองค์แรกในสมัยรัตนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงสถาปนาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระราชชนนีเป็นกรมสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ เทียบกับกรมพระเทพามาตย์ที่เป็นสมเด็จพระบรมราชชนนี พระพันปีหลวงตามโบราณราชประเพณีตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา

พระองค์มีนิวาสสถานเดิมอยู่ที่ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา พระราชินิกุลสายนี้จึงได้รับพระราชทานนามสกุลว่า ณ บางช้าง

ดูที่ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)

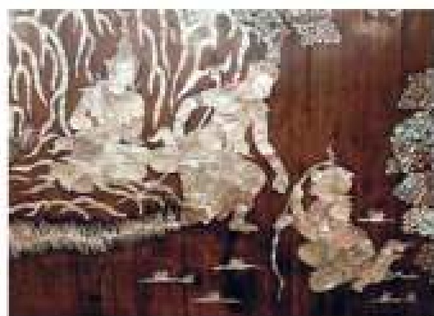
พิกัดภูมิศาสตร์ N13 ˚ 25.201 E99 ˚ 57.067

วัดศรัทธาธรรม

วัดศรัทธาธรรม ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นวัดของชาวรามัญ หรือมอญ มีอุโบสถไม้สักฝังมุกสร้างโดยพระครูสมุทรวิสุทธิวงศ์ อดีตเจ้าอาวาส และชาวรามัญในบางจะเกร็ง โบสถ์สร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง ยกพื้นสูง มีเสานางเรียงรองรับชายคาโดยรอบ เสาแต่ละต้นรวมไปถึงผนังอาคารด้านนอกฝังเปลือกหอยมุกอย่างวิจิตรประณีต ที่กลางหน้าบันทั้งด้านหน้าและด้านหลังจำหลักลายรูปหงส์ภายใต้เศวตฉัตร บนพื้นลายกระหนกเปลวหงส์ ภาพจิตรกรรมภายในโบสถ์ใช้การฝังมุกแทนการวาดภาพด้วยสี เล่าเรื่องทั้งพุทธประวัติและรามเกียรติ์ตอนต่าง ๆ

ภายในโบสถ์ประดิษฐานพระประธาน พระพุทธรูปปางมารวิชัย พระสาวก รูปหล่อหลวงพ่อบ้านแหลม หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ซึ่งเป็นที่สักการะของประชาชนทั้งในสมุทรสงครามและจังหวัดใกล้เคียง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 22.683 E99° 59.663

วัดอัมพวันเจติยารามวรวิหาร

วัดอัมพวันเจติยารามวรวิหาร ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นพระอารามหลวงที่สำคัญในจังหวัดสมุทรสงคราม

วัดอัมพวันเจติยารามวรวิหารเป็นวัดต้นวงศ์ราชินิกุลทางฝ่ายสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ทรงสร้าง เดิมบริเวณที่ตั้งวัดเป็นนิวาสสถานเก่าของสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ซึ่งเป็นพระราชชนกและพระราชชนนีของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชจักรีวงศ์แล้ว พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกที่ดินให้สร้างวัดอัมพวา

ภายในพระอุโบสถมีจิตรกรรมฝาผนังแสดงพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ทรงปฏิสังขรณ์ และโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระปรางค์เพื่อบรรจุพระบรมสรีรังคารและพระบรมอัฐิบางส่วนของพระราชชนก พร้อมกันนั้นโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามวัดใหม่ว่า วัดอัมพวันเจติยาราม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 25.572 E99˚ 57.240

วัดอินทาราม

วัดอินทาราม ตำบลเมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย

ศาสนสถานที่สำคัญ คือ วิหารประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะอยุธยาอายุกว่า ๓๐๐ ปี มีนามว่า *หลวงพ่อโต* หรือ *หลวงพ่อชาวบางคง* วัดอินทาราม ด้านหน้าวิหารมีพระปรางค์ที่สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นมาพร้อมวิหาร หลังวิหารเป็นโบสถ์ที่สร้างขึ้นจากหินอ่อน ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยที่จำลองมาจากหลวงพ่อโตในวิหาร และมีภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนังเป็นเรื่องพระพุทธประวัติ เหนือขอบหน้าต่างเป็นภาพเทพชุมนุมที่มีความงดงาม โบสถ์สร้างสูงจากพื้นดินให้สามารถเดินลอดได้ มีความเชื่อว่าเป็นการสะเดาะเคราะห์ สามารถขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย และความอัปมงคลทั้งหลาย รวมทั้งเป็นการต่อดวงชะตาอีกด้วย

วัดอินทารามยังจัดเป็นศูนย์ฟื้นฟูสภาพจิตใจที่ใช้สมุนไพรควบคู่กับการปฏิบัติธรรมสำหรับการรักษาผู้ติดยาเสพติดอีกด้วย

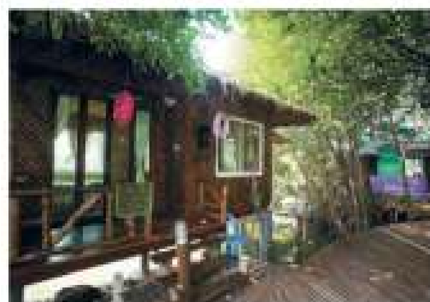
พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 26.460 E99° 55.239

วิสาหกิจชุมชนเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลน คลองโคน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 19.884 E99° 58.174

วิสาหกิจชุมชนเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลน คลองโคน ตำบลคลองโคน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ จากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ตระหนักถึงปัญหาด้านระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เสื่อมโทรมลง ชาวบ้านคลองโคนซึ่งทำอาชีพประมงชายฝั่ง ออกเรือหาปลา ฟาร์มหอยแครงหอยแมลงภู่ จึงได้ร่วมกันคิดทำแผนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ช่วยฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชน ช่วยให้ชุมชนมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว

ชุมชนคลองโคนมีกิจกรรมท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ที่ชวนให้นักท่องเที่ยวเพลิดเพลินไปกับการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน การเก็บหอยแครง การดักปลา ล่องเรือชมฟาร์มหอยแมลงภู่ ฟาร์มหอยแครง หรือจะเล่นสกีกระดานเลน หรือค้างคืนกับโฮมสเตย์ในชุมชนเพื่อสัมผัสบรรยากาศความเป็นอยู่ของชาวประมงอย่างใกล้ชิด

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลน คลองโคน ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยประจำปี ๒๕๕๐ ประเภทชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว

ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม สร้างขึ้นแทนศาลเดิมเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙

ลักษณะศาลเป็นอาคารสองชั้นสีเหลืองอมส้ม หลังคาทรงไทย ตรงหน้าบันประดับตราประจำราชสกุลอาภากร ภายในประดิษฐานพระรูปหล่อพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ประทับยืนในฉลองพระองค์ชุดทหารเรือ

นอกจากนี้ บริเวณด้านหลังศาลฯ ยังมีศูนย์เรียนรู้ชุมชน ซึ่งเปิดให้ประชาชนสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 21.732 E100° 01.342

ศิลปะการทำซออู้ บ้านพญาซอ

มะพร้าวซอ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Coconut cocos nucifera* LINN.

วงศ์: ARECACEAE

เป็นมะพร้าวที่นิยมปลูกในแถบจังหวัดสมุทรสงคราม มีลำต้นตรงสูง ๒๐-๒๕ เมตร ใบประกอบแบบขนนกเรียงหนาแน่นบริเวณยอด ดอกออกเป็นช่อระหว่างก้านใบ ดอกแยกเพศอยู่บนต้นเดียวกัน ผลทรงกลมขนาดใหญ่ เมื่อปอกเปลือกออกจะเห็นชัด กะโหลกแบ่งเป็นรูปสามเหลี่ยม มีเส้นแบ่งกะโหลกสามส่วน ส่วนหน้าโหนก ส่วนปลายโค้งสวยงาม นิยมใช้ทำซออู้ ซอสามสาย จึงเรียกกันว่า มะพร้าวซอ

บ้านพญาซอ ตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นบ้านของครูช่างทำซออู้ฝีมือประณีต ผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก คือ ครูสมพร เกตุแก้ว นำเสนอเรื่องของการแกะสลักกะโหลกซออู้ให้เป็นลวดลายสวยงาม โดยใช้กะลาของ มะพร้าวซอ ซึ่งเป็นมะพร้าวที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ คือ โดยรอบมีรูปทรงสามเหลี่ยม มีกะโหลกขึ้นเป็นโหนกสองข้างอย่างชัดเจน และมีส่วนที่เป็นงวงเหมือนหัวช้างอยู่ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอเรื่องของการแกะสลักเป็นลวดลายต่างๆ ลงบนกะโหลกซออย่างสวยงาม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 26.862 E99° 57.294

ศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวบ้านหัวหาด

ศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวบ้านหัวหาด ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นชุมชนที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยเน้นการอนุรักษ์วิถีชีวิตชุมชนแบบดั้งเดิม ในบรรยากาศที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติแบบบ้านสวน ซึ่งมีที่พักแบบโฮมสเตย์และมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การสอนทำขนมไทย และการจักสานทางมะพร้าว เป็นต้น

ศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวบ้านหัวหาด ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยประจำปี ๒๕๕๐ รางวัลดีเด่นทางด้านการท่องเที่ยว

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 24.865 E99˚ 54.196

ศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์บ้านบางพลับ

ศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์บ้านบางพลับ ตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จัดตั้งโดยชุมชนบ้านบางพลับ ซึ่งเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ชาวบ้านประกอบอาชีพทำสวนส้มโอ มะพร้าว ชมพู่ และลิ้นจี่ ฯลฯ โดยเน้นการทำเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและให้ได้ผลผลิตที่ปราศจากสารพิษ ศูนย์ท่องเที่ยวแห่งนี้เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้การใช้ชีวิตวิถีชุมชนแบบพอเพียง อีกทั้งยังเป็นแหล่งความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ โดยจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสมุทรสงคราม เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สนใจ

ศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์บ้านบางพลับ ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย รางวัลยอดเยี่ยม ประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว ประจำปี ๒๕๕๑

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 26.9006 E99˚ 56.849

แหล่งผลิตเบญจรงค์ ปิ่นสุวรรณ เบญจรงค์ (บ้านเบญจรงค์)

เครื่องถ้วยเบญจรงค์

เป็นเครื่องถ้วยชนิดหนึ่งที่มีใช้ในประเทศเป็นที่นิยมมากตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

คำว่า เบญจรงค์ แปลว่า ห้าสี เครื่องถ้วยเบญจรงค์จึงหมายถึงเครื่องถ้วยที่เขียนด้วยสีห้าสี แต่ที่พบโดยทั่วไปมีตั้งแต่สามสีขึ้นไปจนถึงแปดสี

สีหลักที่ใช้ คือ สีแดง สีเหลือง สีขาว สีดำ สีเขียว และสีน้ำเงิน ส่วนสีอื่นๆ ที่ใช้ประกอบ ได้แก่ สีชมพู สีม่วง สีแสด สีน้ำตาล แต่โดยหลักแล้วก็จะยึดห้าสี

แหล่งผลิตเบญจรงค์ ปิ่นสุวรรณ ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นแหล่งผลิตเครื่องเบญจรงค์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสมุทรสงคราม

ภายในประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ส่วนปฏิบัติงานและส่วนจัดแสดงสินค้า โดยในส่วนจัดแสดงสินค้านั้นมีทั้งเครื่องเบญจรงค์ที่เขียนลายแล้วและยังไม่ได้เขียนลาย เพื่อให้ลูกค้าเลือกแบบได้ตามอัธยาศัย มีทั้งโคมไฟ แจกัน อ่างน้ำ แก้วน้ำชา และชุดกาแฟ ฯลฯ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 25.703 E99° 57.737

อนุสรณ์สถานแฝดสยามอิน-จัน

อนุสรณ์สถานแฝดสยามอิน-จัน ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่แฝดอิน-จัน แฝดสยามผู้มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก แฝดอิน-จัน เป็นชาวสมุทรสงครามที่มีตัวติดกันตั้งแต่กำเนิด เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๔ ที่ตำบลแหลมใหญ่ จังหวัดสมุทรสงคราม

แฝดอิน-จัน เป็นแฝดที่มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นแฝดที่มีลำตัวติดตั้งแต่ช่วงหน้าอก จึงเรียกว่าแฝดสยาม (Siamese twin) เมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๗ นายโรเบิร์ต ฮันเตอร์ พ่อค้าชาวอังกฤษได้ขอเป็นบุตรบุญธรรมและใน พ.ศ. ๒๓๗๒ ขณะที่อิน-จันอายุได้ ๑๘ ปี ได้ไปแสดงตัวที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจนกระทั่งมีชื่อเสียงและได้จัดการแสดงที่มีความตื่นตาตื่นใจ จึงสามารถหาเงินจนร่ำรวย มีกิจการเป็นของตัวเองคือการทำไร่ยาสูบที่รัฐเวอร์จิเนีย และแต่งงานมีครอบครัวอยู่ในสหรัฐอเมริกาจนถึงแก่กรรมใน พ.ศ.๒๔๑๗

จังหวัดสมุทรสงครามจึงสร้างอนุสรณ์สถานให้แก่แฝดสยามอิน-จัน โดยจัดสร้างรูปหล่อแฝดสยามอิน-จัน ขนาดเท่าครึ่งของคนจริง เด่นเป็นสง่าในชุดการแต่งกายแบบตะวันตกบนฐานสีขาว ด้านล่างมีภาพสลักนูนต่ำเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตของแฝดสยามอิน-จัน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 25.749 E100˚ 01.396

ออร์คิดฟาร์ม

ออร์คิดฟาร์ม ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม บริเวณกิโลเมตรที่ ๓๕-๓๖ ของถนนสายสมุทรสงคราม-บางแพ เป็นฟาร์มปลูกและจำหน่ายกล้วยไม้สกุลหวาย (Dendrobium) พรรณไม้ตัดดอกที่นิยมทั้งในประเทศและต่างประเทศ และกล้วยไม้สกุลอื่นๆ อีกหลายชนิด

ภายในบริเวณออร์คิดฟาร์มยังมีสวนผีเสื้อ ร้านขายของที่ระลึกและเครื่องประดับที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ เช่น จี้ เข็มกลัด ต่างหู ฯลฯ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากมะพร้าว ต้นตาล อาทิ โคมไฟกะลามะพร้าวรูปแบบต่างๆ ถ้วยกาแฟ ตลอดจนผ้าไหม เครื่องเงิน รูปภาพประดับฝาผนังของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของสมุทรสงคราม รวมถึงนิทรรศการการเรียนรู้เรื่องทำน้ำตาลมะพร้าว

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 25.224 E99˚ 58.506

กล้วยไม้สกุลหวาย

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Dendrobium 'sonia'*

วงศ์: ORCHIDACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์:

พืชใบเลี้ยงเดี่ยว มีลักษณะการเจริญเติบโตแบบซิมโพเดียล คือ เป็นกล้วยไม้ที่มีลำต้นเจริญเติบโตเต็มที่แล้วจะแตกหน่อเป็นลำต้นใหม่และเป็นกอ ใบเรียงสลับกัน หรือเรียงซ้อนทับกัน ใบเดี่ยว แบนแข็งหนา สีเขียว เส้นใบขนานกันไปตามความยาวของใบ

ดอกช่อออกตามซอกใบ เรียงสลับ ๖-๘ คู่ ปลายคี่ กลีบเลี้ยง ๓ กลีบ สีเดียวกับกลีบดอกแต่สีเข้มกว่าเล็กน้อย กลีบดอก ๕ กลีบ มักมี ๓ สีภายใน ๑ ดอก มีกลีบดอก ๑ กลีบเปลี่ยนรูปร่างไป เนื่องจากมีเกสรเพศผู้ และยอดเกสรเพศเมียลดรูปมารวมอยู่ด้วยกัน มีลักษณะเป็นปาก (labellum) มีสีเข้มเด่นชัดกว่ากลีบอื่นๆ ผลเป็นฝักสีเขียว เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก

อัมพวาบีบีกัน

อัมพวาบีบีกัน ตำบลบ้านปรก อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นสนามบีบีกัน (BB Guns) ที่จัดอยู่ในประเภทสนามป่า

อัมพวาบีบีกันตั้งอยู่ท่ามกลางสภาพภูมิประเทศเป็นเอกลักษณ์ของเมืองแม่กลองขนานแท้ ประกอบไปด้วยร่องสวน เรือไม้เก่า ต้นมะพร้าว ต้นกล้วย และหมู่แมกไม้ในสวนชนิดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เล่นได้ใช้เป็น จุดกำบังกายและพรางตัวในการเล่น ทั้งยังเป็นร่มเงาให้แก่ผู้เล่นได้เย็นสบายอีกด้วย นอกจากนี้ยังเสริมด้วยแนวบังเกอร์ที่กลมกลืนกับสภาพภูมิประเทศ

นอกจากจะเปิดบริการให้เล่นบีบีกัน อัมพวาบีบีกันยังมีอุปกรณ์การเล่นให้เช่าอีกด้วย

บีบีกัน

บีบีกัน (BB Guns) หรือแอร์ซอฟต์กัน (Air Soft Guns) เป็นคำที่ใช้เรียกปืนอัดลมเบาที่เลียนแบบปืนจริง ทำงานด้วยแรงดันของอากาศ หรือแก๊ส ขับดันกระสุนพลาสติก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางมีทั้งขนาด ๖ และ ๘ มิลลิเมตร โดยคำว่า บีบี นั้นมาจากคำว่า บอล บูลเลท (Ball Bullet) แปลว่ากระสุนบอล อัตราความเร็วและความแรงจะแตกต่างกันไปตามแต่ข้อกำหนดของแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทยหากใช้ในการแข่งขัน มาตรฐานกำหนดความเร็วของกระสุนไม่เกิน ๔๐๐ ฟุตต่อวินาที ใช้กระสุนเส้นผ่านศูนย์กลาง ๖ มิลลิเมตร น้ำหนัก ๐.๒๐ กรัม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 25.236 E99˚ 58.918

อาสนวิหารพระแม่บังเกิด

อาสนวิหารพระแม่บังเกิด ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม นับเป็นวิหารคริสต์ศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศ และเป็นวัดประจำของพระสังฆราชประมุขของสังฆมณฑล ราชบุรี

ภายในอาสนวิหารแห่งนี้มีบัลลังก์พระสังฆราช ซึ่งเป็นเครื่องหมายอำนาจในการปกครอง ทุก ๆ ปีพระสังฆราชประมุขของสังฆมณฑล ราชบุรีจะต้องมาประกอบพิธีมิสซาที่อาสนวิหารแม่พระบังเกิดในเทศกาลปาสกา (Easter Sunday) และเทศกาลคริสต์มาส (Christmas Day)

ภายในอาคารประดับด้วยกระจกสี (Stained Glass) ตามช่องซุ้มประตูและหน้าต่าง นอกจากนี้ ยังมีประติมากรรมฝาผนังเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการประวัติของพระเยซูเจ้าจนสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน มีทั้งหมด ๑๔ ภาพ คริสต์ศาสนิกชนจะมีพิธีกรรมระลึกถึงมหาทรมานของพระเยซูเจ้าในระหว่างเทศกาลมหาพรต (Lenten Season) เรียกว่า การเดินรูป ๑๔ ภาค ใต้พระแท่นใหญ่มีประติมากรรมรูปพระมหาเยซูเจ้าเสวยพระกระยาหารมื้อสุดท้าย (The Last Supper) พร้อมกับสานุศิษย์

อาสนวิหารแม่พระบังเกิดบางนกแขวก สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมแบบกอธิค (Gothic Art) คือ รูปแบบการก่อสร้างมีโครงสร้างสูง ยอดเป็นหอสูงแหลมอยู่ข้างบน (ใช้เป็นหอระฆัง) ทำให้รูปร่างสูงระหงขึ้นสู่ฟ้าเหตาน ซุ้มประตูหน้าต่าง และซุ้มภายในมีส่วนโค้งตรงกลางยอดแหลม ที่แปลกกว่าส่วนโค้งของศิลปะอื่นใด คือ เป็นส่วนโค้งที่มีจุดตัดอยู่ตอนบนสุด

รูปแบบภายนอกของอาสนวิหารได้สัดส่วนสวยงามที่สุดในประเทศ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13 ˚ 29.735 E99 ˚ 55.458

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย หรืออุทยาน ร.๒ ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ติดกับวัดอัมพวันเจติยารามวรวิหาร

ภายในอุทยานฯ แบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนต่าง ๆ เช่น โรงละครกลางแจ้ง มีลักษณะเป็นลานกว้าง รอบ ๆ ตกแต่งเป็นเนินดินสำหรับชมการแสดง และปลูกต้นไม้นานาพรรณรวมถึงต้นไม้ในวรรณคดี มีประติมากรรมรูปปั้นตัวละครเงาะป่าและไกรทอง มีเรือประพาส อุทยานตั้งอยู่บนคาน เป็นเรือไม้สักขนาดใหญ่สองชั้น ใช้รับเสด็จฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อคราวเสด็จฯ เยือนอุทยานฯ บริเวณนี้ยังมีศาลาอเนกประสงค์ริมน้ำสำหรับนั่งพักผ่อน ซึ่งมีลักษณะเป็นเรือนไทยที่หาชมได้ยาก

ที่สำคัญภายในอุทยานฯ มีพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่งเป็นเรือนไทยหมู่ห้าหลัง เรือนแต่ละหลังจัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และเครื่องราชูปโภคส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เช่น แท่นพระบรรทมซึ่งเป็นศิลปะแบบจีน ทั้งยังจัดแสดงหัวโขน หุ่นละครเล็ก และหนังใหญ่ที่เคยใช้แสดงในบทพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ สังข์ทอง และอิเหนา

คู่ที่	ศาลเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
พิกัดภูมิศาสตร์	N13° 25.623 E99° 57.168

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)

วัดอัมพวันเจติยารามวรวิหาร

แหล่งภาพ

กลุ่มโฮมสเตย์บ้านท่าคา	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
กลุ่มโฮมสเตย์ปลายโพงพาง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
กิจกรรมตักบาตรทางน้ำ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
กิจกรรมล่องเรือชมทิวทัศน์ สองฝั่งแม่กลอง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ค่ายบางกุ้ง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
โครงการอัมพวา ชัยพัฒนานุรักษ์	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานกล้วยไม้บานในอุทยาน ร.๒	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จ พระพุทธเลิศหล้านภาลัย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จ พระเจ้าตากสินมหาราช	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานตะวันรอนที่ดอนหอยหลอด	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานเทศกาลกินปลาทู และของดีเมืองแม่กลอง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานเทศกาลส้มโอขาวใหญ่ สมุทรสงคราม	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานนมัสการและสรงน้ำหลวงพ่อ บ้านแหลม	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานประเพณีตักบาตร ขนมครกน้ำตาลทราย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานประเพณีไทยทรงดำ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานมหกรรมอาหารริมเขื่อนอัมพวา และตลาดน้ำยามเย็น	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานลอยกระทงสายกาบกล้วย เมืองแม่กลอง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานเทศกาลลิ้นจี่และของดีเมือง แม่กลอง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานสงกรานต์-สรงน้ำหลวงพ่อเนื่อง วัดจุฬามณี	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานสุนทราภรณ์คืนถิ่นเดิมอัมพวา	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ดอนหอยหลอด	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ตลาดน้ำท่าคา	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ตลาดน้ำบางนกแขวก	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ตลาดน้ำบางน้อย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ตลาดน้ำอัมพวา	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ตลาดร่มหุบ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
นาเกลือ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
บ้านดนตรี	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
บ้านแมวไทยโบราณ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พิพิธภัณฑ์ขนมไทย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พิพิธภัณฑ์บ้านครูเอื้อ สุนทรสนาน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พิพิธภัณฑ์อนันต์ชัยไทยโบท	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
แม่น้ำราชบุรี เบญจสุทธิคงคา	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดแก่นจันทร์เจริญ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดเขายี่สาร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดจุฬามณี	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดเจริญสุขารามวรวิหาร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดบางกะพ้อม	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดบางกุ้ง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดบางแคน้อย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดบางแคใหญ่	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดประดู่	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดปราโมทย์	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดเพชรสมุทรวรวิหาร (วัดบ้านแหลม)	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดภุมรินทร์กุฎีทอง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดศรัทธาธรรม	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดอัมพวันเจติยารามวรวิหาร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดอินทาราม	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วิสาหกิจชุมชนเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลน คลองโคน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ศิลปะการทำขออู้ บ้านพญาซอ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวบ้านหัวหาด	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ บ้านบางพลับ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
แหล่งผลิตเบญจรงค์ ปิ่นสุวรรณ เบญจรงค์ (บ้านเบญจรงค์)	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อนุสรณ์สถานแฝดสยามอิน-จัน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด

ออร์คิดฟาร์ม	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อัมพวาบีบีกัน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อาสนวิหารพระแม่บังเกิด	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.๒)	บริษัทณัฏฐานที จำกัด

ตลาดน้ำอัมพวา

บรรณานุกรม

ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.

วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสมุทรสงคราม. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๔๔.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. **บ้านนามเมือง ลุ่มน้ำแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๖.

คณิตา เลขะกุล และคณะ. **เมืองแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม.** กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาฯ, ๒๕๔๖.

เทพ สุนทรศารทูล. **ประวัติหลวงพ่อบ้านแหลม : วัดเพชรสมุทรวรวิหาร จังหวัดสมุทรสงคราม.** กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์, ๒๕๓๑.

เว็บไซต์

กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (www.dmr.go.th)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (www.gmp.go.th)

กระทรวงวัฒนธรรม (www.m-culture.go.th)

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล (www.lc.mahidol.ac.th)

อาสนวิหารพระแม่บังเกิด

โครงการจัดทำหนังสือ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในโอกาสเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คณะที่ปรึกษา

ประธานกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
นายกราชบัณฑิตยสถาน
นายวันชัย ศารทูลทัต
นายเสรี วังส์ไพจิตร
นายพิสิฐ เจริญวงศ์
นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์
คุณหญิงคณิตา เลขะกุล
นางสาววนิดา สถิตานนท์
นางสายสุนีย์ สิงหทัศน์
นางศศิอาภา ศุคนธรัตน์

คณะกรรมการอำนวยการ

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาระดับ ๑๑	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านตลาดในประเทศ	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านบริหาร	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านนโยบายและแผน	รองประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาระดับ ๑๐	กรรมการ
อธิบดีกรมการท่องเที่ยว	กรรมการ
อธิบดีกรมศิลปากร	กรรมการ
อธิบดีกรมการศาสนา	กรรมการ
อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	กรรมการ
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรรมการ
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคใต้	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคกลาง	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบ	กรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองวารสาร	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองข่าวสารการท่องเที่ยว	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดซื้อจัดจ้าง	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่โฆษณาในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการบริการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคกลาง
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือ
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นางเพ็ญประภา ธนากร
นายพรพล ปั้นเจริญ
นางสาวเกศมณี รัศมี
นางสาวปุณณดา ยังสว่าง

บริษัท วิเสจ จำกัด
พิสูจน์อักษรและบรรณาธิการ

ดำเนินการผลิต

ฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ
ISBN 978-974-679-278-3

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑
Website : www.tourismthailand.org E-mail : info@tat.or.th

